

Τ. Ε. Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ - ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΤΣΙΚΟΥΡΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

**Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α
ΜΑΡΤΙΟΣ 1995**

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- 1) Οι Αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Α Βαθμίδας σελ.6
- 2) Οι Αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Β Βαθμίδας
σελ.15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ σελ.15

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- 1) Η ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες
σελ.34
- 2) Προστασία της τρίτης ηλικίας
σελ.37
- 3) Προώθηση ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άντρες
σελ.38
- 4) Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού σελ.41

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- 1) Προστασία ατόμων με ειδικές ανάγκες
σελ.44
- 2) Υγειονομική περίθαλψη
σελ.47
- 3) Ψυχαγωγία
σελ.48
- 4) Παιδική Προστασία
σελ.49
- 5) Κοινωνική Συμβολή
σελ.50
- 6) Πρόγραμμα Επιμόρφωσης
σελ.51
- 7) Προστασία Ηλικιωμένων
σελ.52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

- 1) Υγειονομική περίθαλψη
σελ.55
- 2) Συμβουλευτικός Σταθμός
σελ.58
- 3) Προστασία Ηλικιωμένων
σελ.59
- 4) Παιδική Προστασία
σελ.60
- 5) Προγράμματα Ε.Ο.Κ
σελ.61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

- 1) Ψυχαγωγία
σελ.63
- 2) Προστασία ηλικιωμένων
σελ.66

ΕΠΙΛΟΓΟΣ σελ.68

ΠΗΓΕΣ σελ.71

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κοινωνική Πολιτική είναι η επιστήμη (και πρακτική) η οποία έχει ως αντικείμενο έρευνας το σύστημα κοινωνικής προστασίας προς τις ασθενέστερες τάξεις με σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη. Ίσως επιστήμη ανάγει σε ενιαίο σύνολο θεωρητικά και συστηματικά τα αποκτήματα της γνώσεως από την έρευνά της για το σύστημα κοινωνικής προστασίας, που συντελεί στην κοινωνική ανάπτυξη. Ως πρακτική υπηρετεί και πάλι τον ίδιο σκοπό, την κοινωνική ανάπτυξη με τα μέσα κοινωνικής προστασίας που παρέχει στις ασθενέστερες τάξεις.

Επομένως ως αντικείμενο έρευνας έχει το σύστημα κοινωνικής προστασίας προς τις ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις, το οποίο αποτελείται από ένα πλέγμα κοινωνικοπολιτικών θεσμών και μέτρων. Ήλαδή από ένα σύνολο οργανομένων δραστηριοτήτων ενός ορισμένου κοινωνικού περιβάλλοντος, με τις οποίες πραγματοποιείται ένας κοινωνικός σκοπός, που απηχεί την καθολική αντίληψη της εποχής περί των σχέσεων, τις οποίες επιδιώκει να ρυθμίζει σε διάρκεια. Αλλά και ένα σύνολο από πράξεις, το αποτέλεσμα των οποίων διαρκεί όσο χρόνο διαρκούν και οι πράξεις.

Οι θεσμοί και τα μέτρα της Κοινωνικής Πολιτικής που καλούνται ν' αντιμετωπίσουν κάθε μορφή του ανθρώπινου υποβιβασμού, δεν είναι ευκαιριακά, αλλά συνδιάζονται συστηματικά για να βοηθήσουν την κοινωνική ανάπτυξη, δηλαδή την πληρέστερη συμμετοχή του κάθε ατόμου στα αγαθά και στις αξίες του πολιτισμού, δίδοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους ν' αναπτύξουν την προσωπικότητά τους και να περιφρουρήσουν την ανθρώπινη αξιοπρέπειά τους. Αυτός είναι άλλωστε και ο απώτερος σκοπός της Κοινωνικής Πολιτικής.

Με βάση τον παραπάνω ορισμό που αφορά την Κοινωνική Πολιτική, την τελευταία κυρίως δεκαετία έχει διαπιστωθεί και τονισθεί η ανάγκη παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής, εκ μέρους και των δύο βαθμίδων. Αυτή η αναγκαιότητα εντοπίζεται στα εξής: Πρώτον, η τοπική Αυτοδιοίκηση από τη δομή και τη φύση της θεωρείται πε-

ρισσότερο ευαίσθητη -από την απρόσωπη διοίκηση- σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής. Δεύτερον, η κάθε τοπική κοινωνία με βάση τις αρμοδιότητες που της έχουν δοθεί, μπορεί από μόνη της να κάνει υπεύθυνα την επιλογή της, για το πιο τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής θα ενισχυσει κάθε φορά, ανάλογα με τις ανάγκες των κατοίκων της. Τρίτον, μέσα στο πλαίσιο μιας ενιαίας Κυβερνητικής κατεύθυνσης και μιας επιτυχημένης πορείας της αποκεντρώσης, οι επί μέρους βαθμίδες της αυτοδιοίκησης μπορούν να υλοποιήσουν αποτελεσματικότερα και επιτυχεστέρα τα σχετικά προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής.

Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής θεωρείται απαραίτητη. Αποτελεί μια πραγματικότητα από όλους παραδεκτή. Ο ρόλος της σήμερα δεν μπορεί να είναι μόνο η συλλογή των σκουπιδιών, μπορεί και πρέπει να ενδιαφέρεται για τον άνθρωπο και τα προβλήματα του.

Για να μπορέσει όμως η Τοπική Αυτοδιοίκηση να συμβάλλει αποτελεσματικά στον τομέα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής είναι απαραίτητο να διαθέτει παράλληλα και ανάλογες αρμοδιότητες και πόρους. Μέσα στα πλαίσια της μελέτης αυτής ερευνώνται αυτές ακριβώς οι δυνατότητες -θεσμικό πλαίσιο και οικονομικοί πόροι- που έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και το αν αυτές ευνοούν και ενθαρρύνουν στην εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής.

Στο πρώτο μέρος αυτής της εργασίας γίνεται αναφορά στις αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στους τομείς της Κοινωνικής πρόνοιας και προστασίας της υγείας, μελετώντας το αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο που κατοχυρώνει την κοινωνική λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμίδας. Άκόμα στο ίδιο αυτό μέρος γίνεται αναφορά στους πόρους των Ο.Τ.Α., μελετώντας τα έσοδα και έξοδα τεσσάρων Δήμων -Ιερρών, Καλαμαριά, Αμπελόκηποι, Νεάπολη- επισημαίνοντας τα ποσά που δαπανώνται από αυτούς για την εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής, από το γενικό σύνολο των εξόδων.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά στις θέσεις και την πρακτική της

Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής. Ενώ στο τρίτο μέρος παρουσιάζεται η Κοινωνική Πολιτική των Ελληνικών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αφορμή το παράδειγμα της Θεσ/νίκης, Νεάπολης και Αμπελοκήπων.

Στο σημείο αυτό χρειάζεται να αναφερθεί ότι, το μεγαλύτερο μέρος αυτής της εργασίας βασίζεται σε προσωπικές συνεντεύξεις με υπαλλήλους των Δήμων, αρμόδιους σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής καθώς και σε ενημερωτικά φυλλάδια. Αξίζει να σημειωθεί η προθυμία και η υπομονή αυτών των υπαλλήλων να προσφέρουν τις πολύτιμες γνώσεις τους, όσες φορές κι αν χρειάσθηκε κατά την διάρκεια των συνεχών και πολύωρων επισκέψεων.

Φθάνοντας στο τέλος αυτής της εισαγωγής ευχαριστούμε όλους όσους συνέβαλλαν και βοήθησαν να ολοκληρωθεί η ακόλουθη αυτή μελέτη.

Π Η Γ Ε Σ

Π Η Γ Ε Σ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το σημερινό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προσδιορίζεται από το Σύνταγμα του 1975. Σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ.1 του Συντάγματος η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαρθρώνεται σε βαθμίδες, όπου την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες αφήνεται να ορισθούν με νόμο (1). Με το άρθρο αυτό δίνεται η ευχέρεια στον κοινό νομοθέτη να διαρθρώσει κατά τέτοιο τρόπο το σύστημα, έτσι ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα στις συνθήκες και τις ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας (2). Το Σύνταγμα του 1975 ορίζει ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι απολαμβάνουν διοικητική αυτοτέλεια (3).

Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτό η κρατική διοίκηση δεν μπορεί ν' ασκεί έλεγχο σκοπιμότητας. Δεν μπορεί να νοηθή διοικητική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όταν αυτή δεν είναι μόνη της ικανή ν' αποφασίζει και να θέτει τις αποφάσεις της σ' ενέργεια, αλλ' απαιτείται γι' αυτό σύμπραξη της κρατικής διοίκησης (4).

Το κράτος έχει τη δυνατότητα άσκησης εποπτείας επί των Οργανισμών

1. Θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άρθρα και μελέτες των Δημόρχων. Εκδόσεις ΑΦΩΝ Τολιόη. Αθήνα 1982, σελ. 22
2. ΔΙΑΝΑ ΑΝΝΑ: " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η Γαλλική Εμπειρία " στο Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μηνιαία έκδοση της ΚΕΔΚΕ, τεύχος 67
3. Θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άρθρα και μελέτες των Δημόρχων. Εκδόσεις ΑΦΩΝ Τολιόη. Αθήνα 1982, σελ. 22
4. Στο ίδιο σελ. 23

Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρακολουθώντας την νομιμότητα και όχι τη σκοπιμότητα των αποφάσεων αυτών, χωρίς να εμποδίζει ωστόσο την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση, ενώ παράλληλα φροντίζει για την εξασφάλιση των πόρων που απαιτούνται για την εκπλήρωση της αποστολής τους (5).

1) Οι αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμίδας

Ένα ζήτημα που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η διερεύνηση του θεσμικού πλαισίου, μέσα από το οποίο προσδιορίζονται οι δυνατότητες ανάπτυξης δραστηριοτήτων εκ μέρους των Ελληνικών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι λειτουργίες και αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα θεσμοθετήθηκαν για πρώτη φορά με το νόμο της 27/12/1923 (6). Με αυτόν προσδιορίζονται επακριβώς οι αρμοδιότητες, οι οποίες αφορούσαν την αστυνομία, την αγρονομία, την κατασκευή και συντήρηση πρωτοβάθμιων σχολείων, γεφυρών, οδών και υδρογωγείων (7). Δεν αναφέρονται όμως πουθενά η υγεία και η πρόνοια.

Μέχρι το 1954 που θεσπίζεται ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων Ν. 2888/54 δεν υπήρξε ουσιαστική μεταβολή των αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο παραπάνω Κώδικος προσδιόρισε με σαφήνεια αυτές μέσο στις οποίες τώρα περιλαμβάνονταν και η συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρευσης, χωρίς όμως και πάλι να εκχωρούνται αρμοδιότητες για την Υγεία και την Κοινωνική Πρόνοια (8).

Με το Ν. 1045/80 εκχωρούνται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκη-

5. Θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άρθρα και μελέτες των Δημόρων.

Εκδόσεις ΑΦΩΝ Τολιόδη. Αθήνα 1982, σελ. 23-24

6. ΔΙΑΝΑ ΑΝΝΑ : " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η Γαλλική Εμπειρία "

στο Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πηλιοία έκδοση της ΚΕΔΚΕ, τεύχος 67 1994, σελ. 32

7. Στο ίδιο

8. Στο ίδιο

στη Α' βαθμίδα αποκλειστικές και συντρέχουσες αρμοδιότητες (9). Οι ρυθμίσεις του νόμου αυτού τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν επανειλημμένα με διατάξεις μεταγενέστερων νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων με αποτέλεσμα να προκληθεί ανάγκη για κώδικοποίησή τους σε ενιαίο κείμενο. Η ανάγκη αυτή καλύφθηκε αρχικά με το Π.Δ 76/85 και στη συνέχεια με το Π.Δ 323/89 για την " Κώδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο, Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, των ισχυουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν " (10).

Με το Π.Δ 323/89, όπως και με το Ν.1065/80, η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα ορίζεται από το νομοθέτη στα άρθρα 24 και 25, σαν εν μέρει αποκλειστική και κυρίως σαν συντρέχουσα αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμίδας.

Ετσι με το άρθρο 24 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ 323/89) σαν αποκλειστικές αναφέρονται η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, κέντρων νεότητας και παιδικών χωρών καθώς και η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού έργου, που προορίζεται για οποιοδήποτε κοινοφελή σκοπό (11).

Ενώ στα πλαίσια των συντρέχουσών αρμοδιοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 25 του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ 323/89), με βάση το οποίο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμίδας μπορούν με απόφαση απόλυτης πλειοψηφίας του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου ν' αναπτύξουν κά-

9. ΔΙΑΝΑ ΑΡΜΑ: " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η Γαλλική Εμπειρία " στο Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πηνησία: έκδοση της ΚΕΟΚΕ, τεύχος 67 1994, σελ. 32

10. ΑΝΙΤΣΗ ΓΑΒΡΙΗΛ : " Τοπική Κοινωνία και Κοινωνική Πολιτική: Το πλαίσιο της Αμφίδρομης Ενεργοποίησης " στο Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Επιμέλεια Π. Γετίμη-Ω. Γρόβερης. Εκδόσεις Θεμέλιο 1993, σελ. 579

11. ΦΕΚ Α' 146/1.6.1989

θε δραστηριότητα που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά και πνευματικά συμφέροντα των δημοτών, τόσο αναφέρονται (12).

Πρώτον, να ιδρύουν παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, κέντρα ανοιχτής περίθαλψης ηλικιωμένων και να φροντίζουν για τη λειτουργία τους (13).

Δεύτερον, να κατασκευάζουν, να συντηρούν συγκροτήματα λαϊκών κατοικιών και θερέτρων και να φροντίζουν για τη λειτουργία τους (14).

Τρίτον, να προστατεύουν τη ζωή και τα υλικά αγαθά των κατοίκων από βίαια ή έκτακτα γεγονότα και περιστατικά, όπως οι πλημμύρες, οι δασικές πυρκαγιές, οι σεισμοί χορηγώντας σ' αυτούς είδη διαβίωσης και περίθαλψης καθώς και χρηματικά βοηθήματα στους οικονομικά αδύνατους (15).

Τέταρτον, να ιδρύουν και να φροντίζουν για τη λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα (16).

Πέμπτον, να προωθούν πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες ιδρύοντας κέντρα διδασκαλίας μουσικής, χορού, ζωγραφικής, αθλημάτων, σχολές γονέων, σχολές λαϊκής τέχνης και επαγγελματικού προσανατολισμού (17).

Είναι σημαντικό ν' αναφερθεί ότι στην περίπτωση των συντρεχουσών αρμοδιοτήτων, γίνεται αναφορά σε τοπικές υποθέσεις τη διοίκηση των οποίων όμως ο νομοθέτης δεν αναθέτει αποκλειστικά στους Δήμους και τις Κοινότητες, αλλά μόνο " συντρεχόντως " με το κράτος, με αποτέλεσμα

12. ΦΕΚ Α' 146/1.6.1989

13. Στο ίδιο, άρθρο 25 παρ. γ'

14. Στο ίδιο, παρ. β'

15. Στο ίδιο, παρ. ε'

16. Στο ίδιο, παρ. δ'

17. Στο ίδιο, παρ. ιδ'

αυτοί να μην υποχρεώνονται (όπως επί αποκλειστικών αρμοδιοτήτων) αλλά απλώς να δικαιούνται ν' ασκούν παρόμοιες δραστηριότητες (18). Από τη στιγμή μάλιστα που η παρέμβαση της Κεντρικής Διοίκησης είναι αυξημένη μελώνεται το αίσθημα " πρωτογενούς ευθύνης " των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το πρόβλημα βέβαια που έχει δημιουργηθεί έγκειται στην αβεβαιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναφορικά με την κοπή της κοινωνικής προστασίας ακόμα και σ' εξαιρετικές περιπτώσεις με την αιτιολογία της γενικής αρμοδιότητας του Κεντρικού Κράτους για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (19).

Πέρα από τα άρθρα 24 και 25 Π.Δ 323/89 στα οποία αναφέρονται οι αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμίδας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η επισήμανση μιας σειράς διατάξεων του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα που προβλέπουν ιδιαίτερες διαδικασίες για την κοινωνική προστασία σε τοπικό επίπεδο. Σύμφωνα μ' αυτές :

Πρώτον, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να εκποιούν απευθείας και χωρίς δημοπρασία οικοπέδα τους σε άστεγους και οικονομικό αδύναμους δημότες. Οι κατηγορίες των δικαιούχων καθορίζονται με γενικά κριτήρια, όπως το ύψος του ετήσιου εισοδήματος, ο αριθμός των ανήλικων και η κατάσταση της υγείας των μελών της οικογένειας (20).

Δεύτερον, μπορούν να παραχωρούν χωρίς δημοπρασία και χρονικό περιορισμό τη χρήση συγκεκριμένων εκτάσεων σε γεωργούς δημότες ή κατοίκους, με βάση γενικά κριτήρια, όπως η παντελής έλλειψη κλήρου ή ο αριθμός των μελών της οικογένειας (21).

18. ΑΜΙΤΣΗ ΓΑΒΡΙΗΛ: " Τοπική Κοινωνία και Κοινωνική Πολιτική: Το πλαίσιο της Αμφίδρομης Ενεργοποίησης " στο Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Επιμέλεια Π. Γατόπου-Ω. Γρόβαρης. Εκδόσεις Θεμέλιο 1993, σελ. 580

19. Στο ίδιο, σελ. 582

20. Π.Δ 323/89, ΦΕΚ Α' 146/1.6.1989 άρθρο 232 παρ.1

21. Στο ίδιο, άρθρο 233 παρ.1

Τρίτον, ν' αναγειρούν κατοικίες και να παραχωρούν τη χρήση τους, χωρίς δημοπρασία, σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες (22).

Πα τον πρόσφατο Ν.2218/1994, το Π.δ 323/89 δέχεται τροποποιήσεις των διατάξεών του για τον 1^ο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης - κυρίως στον τομέα αρμοδιοτήτων. Έτσι το άρθρο 41 του Ν.2218/1994 καταργεί τα άρθρα 24 και 25 και 26 παρ.3 του Π.δ 323/89. Δηλαδή, καταργεί τη διάκριση μεταξύ αποκλειστικών και συντρέχουσών αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προχωρώντας σε μία ενοποίηση και εν μέρει ενομοιοτύπωση ή εξειδίκευσή τους (23).

Η ενοποίηση των αρμοδιοτήτων των Α' βαθμίων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει μια ελαττώτερη συνταγματική αξία. Και τούτο διότι σ' αντίθεση με το διπλό σύστημα αρμοδιοτήτων που υιοθετούσαν τα άρθρα 24 και 25 του Π.δ 323/89, δηλαδή τη διάκριση σε αποκλειστικές και συντρέχουσες αρμοδιότητες, η διάταξη αυτή συντονίζεται κατά τρόπο συνεπή προς τη συνταγματική εγγύηση του άρθρου 102 παρ.1.

Η εγγύηση αυτή περιέχει ένα τεκμήριο αρμοδιοτήτων υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για όλες τις υποθέσεις, που έχουν τοπικό χαρακτήρα. Σύμφωνα με το τεκμήριο αυτό σημαντική είναι κάθε φορά η εκτίμηση αν η συγκεκριμένη υπόθεση είναι τοπική ή όχι. Αν αυτό συμβαίνει, τότε εγκαθιδρύεται αυτόματα (αποκλειστική) αρμοδιότητα υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Από αυτό προκύπτει ότι για κάθε τοπική υπόθεση ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει από το Σύνταγμα πάντα αποκλειστική αρμοδιότητα και ποτέ συντρέχουσα. Κατά συνέπεια συντρέχόντως, δηλαδή επικουρικό μπορεί να επεμβαίνει το κράτος εν στενή έννοια και στο μέτρο που η αρμοδιότητα δεν ασκείται ή ασκείται ανεπερκώς από

22. Π.δ 323/89, ΦΕΚ Α' 146/1.6.1989 άρθρο 244 παρ.1

23. Γ.ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ : " Ο ν.2218/94 και οι νέες ρυθμίσεις για την α' βαθμιαία Αυτοδιοίκηση στο" ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ - Σύμψηνη Επιθέσση ρηση τ.3/1994, σελ. 49

24. Στο ίδιο

τον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (24) .

Τέλος πρέπει ακόμα να σημειωθεί, ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο παρέχει τη δυνατότητα για μεταβολή του υφιστάμενου χαρακτήρα των αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμίδας και μάλιστα προς δύο κατευθύνσεις :Πρώτον, την μεταβίβαση στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρμοδιοτήτων Νομαρχιακού και Περιφερειακού επιπέδου των Υπουργείων, εφόσον αφορούν υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα (25) .Και δεύτερον, τη μεταβίβαση στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρμοδιοτήτων που ασκούνται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς κοινής ωφελείας μετά από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου τους (26) .

Η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων αυτών στο πεδίο άσκησης των αρμοδιοτήτων κοινωνικής πρόνοιας και υγείας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμίδας είναι ανάγκη να συνδεσθεί με την γενικότερη κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας με την μείωση των ανισοτήτων που αφορούν τα διαθέσιμα παραγωγικά μέσα, τον βαθμό οικονομικής επίδοσης των περιφερειών και το επίπεδο ευημερίας τους (27) .

Γι' αυτό λοιπόν με τη μεταφορά ή μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμίδας χρειάζεται να εξασφαλίζεται παράλληλα και η μεταφορά των αναγκαίων για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων τους πόρων (28) .

25. ΦΕΚ Α΄ 146/1.6.1989 άρθρο 26 παρ.1

26. Στο ίδιο, άρθρο 26 παρ.2

27. ΑΜΙΤΣΗ ΓΑΒΡΙΗΛ: " Τοπική Κοινωνία και Κοινωνική Πολιτική: Το πλαίσιο της Αμφίδρομης Ενεργοποίησης " στο Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Επιμέλεια: Π.Γετίμης-Ω.Γρόβαρης. Εκδόσεις Θεμέλιο 1993, σελ. 563

28. ΦΕΚ Α΄ 146/1.6.1989, άρθρο 26 παρ.4

2) Οι αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β΄ Βαθμίδας

Ο Β΄ βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά με το Ν.1622/14.7.86 (29). Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο του Νόμου αυτού, οι δεύτερη βαθμίδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις οι οποίες έχουν σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων (30).

Στο άρθρο 21 παρ.1 Ν.1622/86 καθορίζονται οι τομείς στους οποίους επεκτείνεται η δραστηριότητα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και είναι οι: δημόσιου προγραμματισμού, κοινωνικής πρόνοιας, υγείας, συγκοινωνιών, πολιτισμού, περιβάλλοντος-πολεοδομίας, γεωργίας, κτηνοτροφίας, εργασίας, βιομηχανίας, εμπορίου, παιδείας, αθλητισμού, τουρισμού, λοιπής επιμόρφωσης, νέας γενιάς (31).

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι στο ίδιο άρθρο 21 παρ.3 και 4 τονίζεται ότι οι αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμίδας δεν θύγονται από τις αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β΄ βαθμίδας, ενώ ρητά διευκρινίζεται ότι μεταξύ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν υπάρχει καμία ιεραρχική σχέση (32).

Όπως ήδη αναφέρθηκε ανάμεσα στις αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων περιλαμβάνονται και οι τομείς της κοινωνικής πρόνοιας και της προστασίας της υγείας. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους τις εξετάζει στο άρθρο 23 Ν.1622/86.

Ετσι σύμφωνα μ' αυτό το άρθρο παρ.1 στις αρμοδιότητες των Οργανι-

29. ΔΙΑΝΑ ΑΝΝΑ : " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η Γαλλική Εμπειρία " στο Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πηλιοία έκδοση της ΚΕΔΚΕ, τεύχος 67, 1994 σελ.32

30. ΦΕΚ Α΄ 92/14.7.1986, άρθρο 19

31. Στο ίδιο

32. Στο ίδιο

σιών Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμίδας στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας υπαγομέναι (33) : Πρώτον, εφόσον νομικά πρόσωπα για την προστασία της βρεφικής, παιδικής και τρίτης ηλικίας. Δεύτερον, ενισχύουν οικονομικά δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ειδικού δικαίου που έχουν σκοπό την προστασία της βρεφικής, παιδικής και τρίτης ηλικίας. Τρίτον, παρέχουν οικονομικά βοηθήματα σε άτομα που έχουν ανάγκη ειδικής προστασίας.

Αναφορικά με τον τομέα της υγείας οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με βάση την παρ.2 Ν.1622/86, είναι (34) : Πρώτον, κατασκευάζουν, συντηρούν, και φροντίζουν για τη λειτουργία επαρχιακών νοσοκομείων, κέντρων υγείας, αγροτικών ιατρείων και υγειονομικών σταθμών. Δεύτερον, προστατεύουν τη δημόσια υγεία. Τρίτον, προστατεύουν το περιβάλλον.

Σήμερα ο Ν.1622/86 αναστράφηκε από τον Ν.2218/94, χωρίς όμως αυτός ν' αντικρεί τίποτα από τον προηγούμενο νόμο, κυρίως όσον αφορά τις αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Δηλαδή, ότι προαναφερθείκε και ισχύει με το Ν.1622/86, ο οποίος σε σημειωθεί ότι δεν εφαρμόσθηκε τελικά, ισχύει και στο νέο νομο Ν.2218/94, με τη μόνη διαφορά: ότι ο νέος επεκτείνει τις αρμοδιότητες και προσπαθεί να τις εναρμονίσει με τους νέους ρόλους που πρόκειται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (35).

33. ΦΕΚ Α' 92/14.7.1986, άρθρο 19

34. Στο ίδιο

35. ΔΙΑΝΑ ΑΝΝΙΑ : " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η Γαλλική Εμπειρία " στο Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πηνησια: εκδόση ΚΕΔΚΕ, τεύχος 67, 1994 σελ.32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Ελληνικοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η ανεπάρκεια οικονομικών πόρων, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν εκχωρηθεί. Αυτό όμως συνεπάγεται και προβλήματα στην εφαρμογή των προγραμμασθέν Κοινωνικής Πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Εδώ και πολλά χρόνια η σημαντικότερη πηγή εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι οι κρατικές επιχορηγήσεις, οι οποίες παρέχονται με την μορφή Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων. Τα έσοδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους δεν προσδιορίζονται κάθε χρόνο από την Κυβέρνηση, αλλά αποτελούν θεσμοθετημένο ποσό υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις εισπράξεις της Κεντρικής Διοίκησης από συγκεκριμένους φόρους. Πιο συγκεκριμένο εισπράττει το 2/3 του 20% των εσόδων από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, το 50% των εσόδων από τα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, το 3% των εσόδων από το φόρο μεταβίβασης καθώς και το 20% των εσόδων από το φόρο ακίνητης περιουσίας (1).

Η κατανομή αυτών των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων.

Βασική προϋπόθεση για μια δίκαιη και αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών ενισχύσεων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η αποσοφήνιση

1. ΤΑΤΣΟΣ ΝΙΚΟΣ: " Κριτήρια κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση ". ΤΟΠΟΣ (Επιθεώρηση αστικών και περιφερειακών μελετών), τεύχος 2/1991, σελ. 134

των στόχων που επιδιώκουν οι ενισχύσεις αυτές. Ένας σημαντικός στόχος, είναι η εξομάλυνση των οριζόντιων δημοσιονομικών ανισοτήτων, δηλαδή ο περιορισμός των δημοσιονομικών ανισοτήτων μεταξύ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι με βάση αυτό το στόχο κρίθηκε σκόπιμο ότι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι πρέπει να κατανέμονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βάση εξισορροπητικά κριτήρια, δηλαδή με κριτήρια που να ενισχύουν συγκριτικά περισσότερο τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες (2). Πρακτικά όμως είναι κάπως δύσκολο να μετρηθεί το απόλυτο ύψος των αναγκών. Θα πρέπει επομένως να βρεθούν κάποιοι παράγοντες που μπορούν να προσδιορίζουν το μεγέθος τους που είναι θεμελιώδεις ποσοτικές εκτιμήσεις και οι οποίοι αφού σταθμιστούν θα δείχνουν αν κάποιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει μεγαλύτερες ανάγκες από κάποιον άλλο και σε ποιο βαθμό (3). Οι παράγοντες οι οποίοι επιλέγησαν γι' αυτό το σκοπό είναι ο πραγματικός πληθυσμός, ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού, η έκταση του οικισμού σε σχέση με το πληθυσμό, η έκταση της εκτός του οικισμού περιοχής και η δημοσιονομική δυνατότητα (4).

Ένας άλλος στόχος που θεωρήθηκε ότι πρέπει να επιδιώκουν οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι και που είναι σημαντικός για την εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής, είναι η ενίσχυση της παροχής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση συγκεκριμένων ειδικών υπηρεσιών (5). Ως ειδικές υπηρεσίες ορίστηκαν όλες οι υπηρεσίες εκτός από τις παραδοσιακές λειτουργίες που παρέχονται από όλους τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι για παράδειγμα δεν θεωρήθηκε ειδική υπηρεσία η έκδοση πιστοποιητικών αλλά η ύπαρξη

2. ΤΑΤΣΟΣ ΝΙΚΟΣ: " Κριτήρια κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση ". ΤΟΠΟΣ (Επιθεώρηση στατικών και περιφερειακών μελετών), τεύχος 2/1991, σελ. 135

3. Στο ίδιο

4. Στο ίδιο

5. Στο ίδιο

πολεοδομικού γραφείου, βρεφονηπιακού σταθμού, ΚΑΠΗ, βιβλιοθήκη, Πνευματικού Κέντρου, Κέντρου ιστορικής περιβάλλουσας καθώς και πολλές άλλες (6).

Πέρα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους υπάρχουν και άλλες πηγές τακτικών και έκτακτων εσόδων, όπως είναι τα έσοδα από τα εισοδήματα της κίνητης και ακίνητης περιουσίας, από τοπικά δυναμικά τέλη και εισφορές, από εκποίηση περιουσιακών στοιχείων και από δάνεια, δωρεές και κληρονομιάς (7). Τα έσοδα όμως από αυτές τις πηγές απ'ενός δεν είναι απειρώς σταθερό ποσό και ίσο για όλους τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και απ'ετέρου αποτελούν ένα μικρό ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στην συνέχεια ακολουθούν παραδείγματα από τέσσερις διαφορετικούς δήμους. Παραθέτονται πίνακες στους οποίους φαίνονται καθαρά από που προέρχονται τα έσοδα των Δήμων καθώς και πως διανέμονται στους διάφορους τομείς και κυρίως στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής.

Πρώτος είναι ο δήμος Σερρών. Ο πρώτος πίνακας (Πίνακας 1) παρακολουθεί τα έσοδα της τελευταίας δεκαετίας (1984-1993) τακτικά, έκτακτα και σε σύνολο την ετήσια δαπάνη για τη μισθοδοσία του προσωπικού και το ποσοστό της μισθοδοσίας τόσο επί των τακτικών όσο και επί του συνόλου των εσόδων (8). Επιλέχθηκαν τα τακτικά έσοδα γιατί τα έκτακτα αναφέρονται σε έσοδα που αποδίδονται για την εκτέλεση έργων και προέρχονται από προγράμματα δημοσίων επενδύσεων και άλλων συναφών προγραμμάτων και ως εκ τούτου ως δεσμευμένα δεν μπορούν να διατεθούν για ομοίβες προσωπικού (9). Η εικόνα που προβάλλεται στις δύο τελευταίες στήλες και κυρίως στην προτελευταία καταδεικνύει το πραγματικό δρόμο του δήμου και

6. ΤΑΤΣΟΣ ΝΙΚΟΣ: "Κριτήρια κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση", ΤΟΠΟΣ (Επιθεώρηση αστικών και περιφερειακών μελετών), τεύχος 2-1991 σελ.137

7. Δημοσικός και Κοινοτικός Κώδικας Π.Δ 323/1989 άρθρο 200

8. Λογοδοσία Δημάρχου Σερρών έτους 1993, σελ.90

9. Στο ίδιο, σελ.17

την κοινή πολιτική που τηρήθηκε σε βάρος των δημοτικών πόρων. Όταν κατά μέσο όρο το 58% των τακτικών ετήσιων εσόδων διοχετεύεται στα κονδύλια ομοιών του προσωπικού, τότε δεν χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια για να καταλάβουμε την ανυπαρξία δυνατοτήτων για την κατάρτιση επανδρωτικού προγράμματος και άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής (10).

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1

Τακτικά,εκτακτα έσοδα και ετήσια δαπάνη για μισθοδοσία προσωπικού του
 Δήμου Σερρών

ΕΤΟΣ	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΙΣΟΔΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΙΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΩΝ	ΕΤΗΣ ΔΑΠ ΜΙΣΘ ΠΡΟΣ	ΠΟΣ ΜΙΣΘ ΤΑΚΤ ΕΣ	ΠΟΣ ΜΙΣ ΣΥΝ ΕΣ
1984	293.979.452	137.387.055	491.436.072	128.258.769	43.628	26.098
1985	346.869.589	243.158.201	660.108.175	158.675.628	45.745	24.037
1986	420.940.743	263.630.952	808.246.326	207.227.763	49.229	25.639
1987	476.722.107	192.236.040	886.897.284	247.966.164	52.014	27.958
1988	561.139.373	186.914.048	971.089.316	335.102.785	59.718	34.507
1989	739.158.251	287.908.794	1.116.98986	476.296.561	64.437	42.641
1990	840.266.073	434.837.940	1.390.09086	579.767.566	68.641	41.493
1991	1.011.666	438.621.490	1.561.03886	657.226.767	64.989	42.101
1992	1.178.666	724.585.212	1.949.47666	688.251.749	58.380	35.304
1993	1.464.666	839.568.291	2.006.69466	711.542.870	48.601	35.458

Πηγή: Ποροδοσία του Δημάρχου Σερρών για το έτος 1993

Στην συνέχεια ακολουθούν πίνακες (Πίνακες 2,3,4) με τα έσοδα και έξοδα του δήμου αναλυτικά. Τα έξοδα που αναφέρονται σε προγράμματα Κοι-

10. Ποροδοσία Δημάρχου Σερρών έτους 1993, σελ.17

11. Στο ίδιο, σελ.9-10 και 21-40

νομικής Πολιτικής είναι υπογραμμισμένα. Έτσι σε ένα σύνολο εσόδων που ανέρχεται στο ποσό των 2.006.694.291 δραχ. για το 1993, το ποσό που δια-
 πνήθηκε για την εφαρμογή προγραμματίων Κοινωνικής Πολιτικής ήταν της
 τάξης των 35.696.997 δραχ.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2

Αναλυτικά οι εισπρόθετοι ανά κατηγορία για το 1993, του δήμου Σερρών

ΕΣΟΔΑ	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ
Πρόσοδοι εξ ακινήτων			
περιουσιών	77.466.437	66.930.474	10.535.936
Πρόσοδοι εκ κινήτων			
περιουσιών	25.746.253	15.746.253	-----
Εσοδα εκ τελών και			
δυσκοιλωμάτων	411.689.724	410.422.307	1.267.417
Φόροι -Επιφορές	8.837.700	8.837.700	-----
Ήμισυ τακτικά έσοδα	894.399.850	894.399.850	-----
Εσοδα από εκποίηση			
κινήτων & ακινήτων περι-	52.593.942	49.696.941	2.897.001
Εσοδα από δάνεια	-----	-----	-----
Επιχορηγήσεις προς			
εργασια	278.401.154	278.401.154	-----
Δωρεές κληρονομικές			
κληροδοσιών	390.000	390.000	-----
Προσυνθήσεις			
πρόστιμα παράβολα	12.170.282	5.961.212	6.209.070
Ήμισυ έκτακτα έσοδα	5.118.984	5.118.984	-----
Τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε	144.259.295	112.711.358	31.547.937
Έκτακτα έσοδα Π.Ο.Ε	243.006	-----	243.006

Χρηματικό Υπόλοιπο	203.078.059	203.078.059	—
ΣΥΝΟΛΟ	2.059.394.686	2.006.694.292	52.700.394

Πηγή: Νομοδοσία Δημάρχου Σερρών έτους 1993

Δεύτερος είναι ο Δήμος Καλαμαριάς. Στον πρώτο πίνακα (Πίνακας 5) αναλύονται τα έσοδα των ετών 1990-1991, ενώ στον δεύτερο, τρίτο και τέταρτο (Πίνακες 6, 7, 8 αντίστοιχα) αναλύονται και συγκρίνονται οι δαπάνες κατά κατηγορίες, των ετών 1990-1991 (12).

Από τα στοιχεία των πινάκων 6, 7, 8 προκύπτουν τα εξής: Πρώτον, το έτος 1990 το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης (39,5 %) σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσά του 1989 σημείωσαν οι δαπάνες για την άσκηση πολιτιστικής και κοινωνικής πολιτικής (13). Ακολουθούν οι λειτουργικές δαπάνες (28,6%), οι υποχρεωτικές δαπάνες (27,4%) και τέλος οι δαπάνες για επενδύσεις (26%) (14).

Σε απόλυτους αριθμούς το μεγαλύτερος μέρος των επίπλεον εσόδων που εισπράχθηκαν κατά το 1990 διατέθη για την κάλυψη υποχρεωτικών δαπανών (15).

Κατά το έτος 1991 μειώθηκαν ελαφρά (8%) οι δαπάνες για επενδύσεις ενώ αυξήθηκαν σημαντικά οι λειτουργικές δαπάνες (46,6%) (16).

Δεύτερον, κατά το έτος 1990 οι δαπάνες για τις αποδοχές και τις λοιπές ποροχές του προσωπικού αποτελούν το 50% των συνολικών εσόδων και το 70% των υποχρεωτικών δαπανών (17). Το επόμενο έτος (1991) οι δαπάνες

12. Νομοδοσία του Δημάρχου Καλαμαριάς ετών 1990-1991, σελ. 4-7

13. Στο ίδιο, σελ. 6

14. Στο ίδιο

15. Στο ίδιο

16. Στο ίδιο

Δαπάνες για σύνταξη επιμέλεια Σερραϊκό Ανόλεκτο	708.000
" διοργάνωση λαϊκής βραδιάς πιάνο-βιολί	153.604
" παρουσίασης ιστορικών ντοκουμέντων	718.488
" εκδηλώσεων στις συνοικίες του Δήμ. Σερ	1.070.625
" παρουσίασης Τουρνουά βόλλευ ανδρών	161.979
" " " Πόνι μπάσκετ	90.268
" " " υπεύθυια έκθεσης ζωγραφικής	95.998
" επίδειξης ανόργανης γυμναστικής	50.000
" εκτύπωση κεντρικής αφίσας Ελευθέρια 93	250.000
" παρουσίασης Α' τόμου Σερραϊκό Ανόλεκτο	157.500
" για συνουλίες	2.519.505
" έκθεσης ζωγραφικής	1.319.100
" λαμπαδοδρομιών από χορευτικά συγκροτήμ	89.945
" εκτύπωση προγράμματος Ελευθέρια	199.251
" ομιλίας με θέμα το παιδί και το βιβλίο	25.000
" φεστιβάλ πιάνου	117.139
" διοργάνωσης ημερίδας Επιπτώσεις αναχώμ	74.969
" έκθεσης σχεδίων μαθητών εικαστικού εργ	196.538
" από διοργάνωση συνουλίων	1.328.911
" έκθεση ζωγραφικής	167.199
" επίδειξη μοντέρνου χορού	78.600
" παρουσίασης 2ου φεστιβάλ παιδιού	110.269
Εκτακτες ανάγκες για τα Ελευθέρια 93	217.600
Εγκαίνια πολιτιστικού κέντρου εργατικές κατοικίες Τελωνείου	71.118
Δαπάνες τουρνουά τέννις "Σερρές 93"	380.000
" διεθνούς συνεδρίου "Σερρές και η Περιωχή τους" από την αρχαία στην Βυζαντινή κοινωνία	11.028.669
Δαπάνες πραγματοποιήσης επιστημονικής συνάντησης κλασικού αθλητισμού	137.200
Δαπάνες εκδήλωσης με τον σύνδεσμο Ελληνοσερβική φιλίας	248.700
6. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	
Συμβολαιογραφικά έξοδα και δαπάνες σύνταξης δαν	43.202
Οικονομικά έξοδα και εκτέλεση οικονομικών αποφάσ	11.000
Οικονομικά όμιλοθου υποθηκοφύλακα	5.400
Εκτυπώσεις, εκδόσεις γενικό και βιβλίοδ	897.959
Εγκοπή ετήσιος περιοδ έκδοσης Σερραϊκό Ανόλεκ	3.120.000
Βιβλιοδέτηση εφημερίδων Κυβερνήσεως	484.980
" " " επιθεώρησης ΙΚΑ	814.200
Ασφάλιστρα γενικό	1.146.366
7. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΟΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ	
Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	253.372.573
" τεχνικού προσ. σύμβαση εργασ επί δικού	5.322.512
Αμοιβή ειδικού συνεργάτη	2.082.111
" φοροτέθλων χειριστών Η/Υ μηχ. Οδηματολογ	928.491
Δαπάνη φοροτέθλων για ανάγκες ΤΥΔ	1.171.084
Αντιμετώπιση εργατοτεχνικού προσωπικού	26.057.943
Αποζημίωση για υπερωριακή εργασία	589.891
" " " έξοδα κίνησης	237.937
Προμήθεια ειδών σπομ. προστασίας υπαλλήλ ΤΥΔ	1.613.286
" " " " καθαρ ύπεριες	100.772
" " " " προσ. ΟΗΠΕΘΕ	701.050
Φωτισμός και κίνηση	11.113.886
Συντήρηση δημοτικών κτιρίων	479.562
Οδημοργία πολιτιστικού κέντρου Σφαγέων	1.559.438
Εγκατάσταση πυρόσβεσης Δημαρχείου	3.255.620

Ανάθεση εργασιών στην εταιρεία COMPUTER LIFE	300.000
Συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων	1.199.289
" " μηχαν/των σκευών επίπλων	563.165
Προμήθεια βιβλίων και εφημερίδων	1.391.571
" γραφικής ύλης και εντύπων υπηρεσιών	5.502.179
" φωτοτυπικού χαρτιού	1.750.280
" ειδών καθαριότητας και ευπρεπισμού	1.089.493
" κουσώμων και λιπαντικών κίνηση μεταφ μεσ	4.986.083
" κουσώμων για θέρμανση και φωτισμό	5.897.862
" αντιφωκτικού	145.140
" ειδών σηματοστολισμού & φωταγ	718.030
Άλλες προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	2.284.574
Προμήθεια ελαστικών	64.593
" σειριδών λαμπτήρων εφορτιστικού φωτισ	1.984.760
" φωτογραφικής μηχανής και PROSECTOR	304.499
Αντικατάσταση κινητήρα αυτοκινήτου	236.000
Προμήθεια υλικών και τροποποίηση ηλεκτρον υπολο	165.200
" εφορτιστικού φωτισμού	2.374.021
" γραφική	299.944
" αντε/κών φωτοτυπικού μηχαν/τος	1.400.000
" " επιβατικό αυτ/τα του Δήμου	898.630
Συντήρηση κτιρίων	690.300
Επέκταση Δημοτικού Μεγάρου	42.853.980
Συντήρηση υπογείων Δήμοτ. Μεγάρου	708.000
Προμήθεια επίπλων σκευών εξοπλισμού γραφείου	4.355.487
<u>Αγορά επίπλων & σκευών για πειλό με ειδ. ανάγκε</u>	<u>252.520</u>
" λοιπού κεφαλαϊακού εξοπλισμού	890.179
" Η/Υ	709.416
" προγραμ. VISCAL BASIC PROFESSIONAL DOS	130.000
" εκτυπωτή για το Γραφείο Πρωτοκόλλου	159.890
" φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή Η/Υ	295.000
" εκτυπωτή INJECT EPSON 50 1170	283.200
Προμήθεια εξοπλισμού ΑΤΥ ηλεκτρομαγνητικό τοπογ	
ραφικό όργανο	259.600
" κλιματιστικού μηχανήματος	325.000
Αγορά εκινήτων από ΔΑΠ	2.022.100
Άλλες δαπάνες	1.494.118
<u>Δαπάνες μετακίνησης αποστολής Δήμων προς πορ.δ.</u>	<u>54.200</u>
<u>ρουχισμού στην Άλβανία</u>	<u>198.265</u>
Δαπάνες για τεχνικό έλεγχο	613.600
Πρόγραμμα Χαρτογράφηση - Κτηματολόγιο	

Β. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΚΑΤΑΒΡΕΓΜΑΤΟΣ

Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	150.770.377
" έκτακτων ωρομισθίων εργαστ. καθορ	7.331.590
Αντιμισθία εργατοχρ. προσωπικού	21.612.803
Αποζημίωση για έξοδα κίνησης	88.592
Άλλες πρόσθετες παροχές	600.554
Προμήθεια ειδών ατομ. προστασ. υπολ. καθ/τος	5.091.888
Συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων, μηχαν/τω	2.139.805
Προμήθεια ειδών καθ/τος και ευπρεπισμού	291.351
" κουσώμων & λιπαντικών κίνηση μεταφ. μεσ	16.791.136
" ελαστολιπαντικών	3.413.473
Άλλες προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	464.854
Προμήθεια τροχίστων κώδων απορριμμάτων	191.160
" & τοποθέτηση δοχ απορριμμάτων κοιν. χώρων	1.416.000
" ελαστικών επισώτρων	1.050.771
" σάκκων απορριμμάτων	2.416.050
" αντε/κών αυτ/τα μηχαν/τος καθ.	9.504.077
" αυτ/του πλυντηρίου κώδων απορ.	25.606.000

" συστήματος εκκένωσης κώδων & λοιπών εξαρτ	1.996.560
" μονοβάθια υψηλής πίεσης ζεστού νερού	896.800
Λοιπές δαπάνες	96.500
Αποζημίωση απολυομένων εργατών καθ/τος	1.395.732
Δαπάνη για τεχνικό έλεγχο	84.175
9. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΩΡΕΥΣΗΣ	
Ανόρυξη αρδευτικής γεώτρησης κεντρ. πάρκου	3.185.882
10. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΛΟΥΤΡΩΝ ΑΦΟΔΕΥΤΕΡΙΩΝ	
Εκτέλεση έργων καθαρισμού	855.000
11. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	
Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	14.851.331
Προμήθεια ειδών στομ. προστ. υπαλλήλ. Ηλ/σμού	637.804
Αντίτιμο ηλεκτρικού ρεύματος φωτισμού οδών, πλατειών, κοινόχρ. χώρων	34.873.785
Συντήρηση, βελτίωση ηλεκτροφωτισμού πόλης	2.957.208
Επέκταση δικτύου ηλεκτροφωτισμού	2.414.446
Συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων	55.290
Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών μεταφ. μέσων	1.982.448
Λοιπές προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	389.513
Προμήθεια φωτιστικών σημύτων	3.778.017
" αντ/κών αντ/τών ηλεκτρολισμού	131.145
Λοιπές δαπάνες	60.960
12. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΗΠΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΤΡΟΣΤΟΙΧΙΩΝ	
Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	28.812.331
Αντιμισθία εργατοτεχνικού προσωπικού	20.060.767
Λοιπές πρόσθετες παροχές	544.838
Προμήθεια ειδών στομ. προστ. υπαλλήλ. υπηρεσίας	1.151.869
Συντήρηση και επισκευή κήπων & παιδικών χωρών	4.708.451
Αναδασώσης λόφων	4.299.920
Συντήρηση και επισκευή μηχ/των	135.000
Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών μεταφ. μέσων	388.876
Λοιπές προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	1.598.343
Προμήθεια καλωπιαστικών θάμνων και δασ. δέντρων	2.833.380
Συνέχιση έργων αερολύπανσης και φύτευσης	2.294.725
Προμήθεια χλωροκοπτικού τρικτέρ	861.400
Λοιπές δαπάνες	905.575
13. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΦΑΓΕΙΩΝ	
Προμήθεια ειδών στομ. προστ. υπαλλήλων δομ. σφ.	154.834
Επισκευή και συντήρηση όημοτικών σφαγείων	437.976
Προμήθεια σφαίρων και ψυσιγγίων	1.445.500
Λοιπές προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	237.795
Λοιπές δαπάνες	191.813
14. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	
Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	12.037.956
Αντιμισθία εργατοτεχνικού προσωπικού	3.038.436
Λοιπές πρόσθετες παροχές	105.274
Προμήθεια ειδών στομ. προστ. υπαλλήλων	377.694
Κατασκευή και συντήρηση περίφραξης νεκροταφ.	1.530.148
Προμήθεια γημικού υλικού	94.000
Λοιπές προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	212.763

Άλλες δαπάνες	58.431
15. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΔΟΠΟΙΑΣ	
Αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	35.126.126
Αντιμισθία εργατοτεχνικού προσωπικού	12.514.649
Πρόσθετες παροχές	1.573.288
Συντήρηση δρόμων και αγροτικών δρόμων	7.435.130
Κατασκευή πεζοδρομίων και τσιμεντόδρομων	24.284.332
Συντήρηση και επισκευή μεταφορ. μέσων & μηχανών	942.790
Προμήθεια καυσίμων & λιπώντι & ελαιολάδι μετ. μεσ	4.793.631
" ελαστικών διαγράμμισης, ελαστικών	2.428.126
" πιστολάτου κρουστικού BÖSCH	630.000
" ανταλλ/κών αυτ/τα μηχαν/τα οδοποιίας	4.326.224
Κατασκευή οδών	10.208.095
" δρόμων	30.321.653
" πεζοδρομίων	5.951.436
Κατασκευή διαβάσεων για άτομα με ειδικές ανάγκες	364.455
Μελέτη διαχειριστή κυκλοφορίας & στάθμευσης	1.227.200
Πίστωση φορτωτή για συντήρηση δρόμων	462.560
Άλλες δαπάνες	207.680
16. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Αντιμισθία εργατ/κού προσωπικού	3.917.535
Πρόσθετες παροχές	237.198
Πίστωση σκηνήτου στεγασή Α' Δημοτικού παιδ. σταθ	1.496.160
Συντήρηση και επέκταση χώρου συνεργείου	4.020.225
Δημιουργία πολιτιστικών κέντρων	134.000.000
Ανακίνηση κατ/τρος εκπολέσεις, απασχόληση πελάτων με ειδικές ανάγκες.	*
Αποπεράτωση ΚΑΠΗ	1.385.551
Συντήρηση, αποκατάσταση θερ/νού κιν/φρου	4.254.441
" φωτεινής σηματοδότησης πόλης Σερρών	8.622.032
Διάφορες κατασκευές	5.100.600
Βελτίωση κυκλοφοριακών συνθηκών	696.500
915.226	
Σύσταση λειτουργίας Πολιτιστικού κέντρου και Συμβουλευτικού σταθμού για εξαρτημέν. άτομα	1.637.250
Διάσκαλα: μουσικών οργάνων, διεύθυνση Φιλαρμον.	910.558
Κάλυψη αποχετευτικών αγωγών εργατικών κατοικιών	11.199.487
Εργο: Φύλαξη & εκπόλευσης νηπίων παιδικ. σταθμ.	1.900.000
Ανάπλαση, οξυοποίηση κοινόχρηστων χ.δημ. Σερρών	15.800.000
Τοποθέτηση πινακίδων	1.828.361
Κατασκευή αγωγών	6.402.351
Κατασκευή, διαμόρφωση αυλής & σχαρών Αμοφοστας.	2.443.591
Προμήθειες καταναλωτικών αγαθών	1.889.910
" γεννήτριας συνεργείου οξυγονοκολλητών	389.400
Αγορά κορτών για ελεγχόμενη στάθμευση	1.026.600
Προμήθεια καυστικού σωλ. για υδραπόδοση κυνοκομ, και λέβητα καυστήρα μπόιλερ κεντρική θέρμανση	755.996
Προμήθεια μηχαν/κού υλικού κεντρικής θέρμ., εγκατά. αναθερματικής στήλης	1.600.870
Προμήθεια συσκευών επί ραδιοεκτύπου, εκριωμάτων για στήριξη Θωμαντικού λουτρού	2.680.600
Ολοκλήρωση αθλητικών κέντρων	39.400.000
Επισκευές και συντηρήσεις Δημοτ. σχολείων	1.766.000
" διδακτηρίων Σχολείων & Γυμνασίων	4.676.479
Ολοκλήρωση υποστέγων χώρων αμοφοσταςίου	2.204.677
Κατασκευή παράφραξης Σχολείων	4.476.413
Αποπεράτωση καθορισμού χειμάρου	3.285.663

Κατασκευή αρδευτικού δικτύου	15.227.884
Ημελοποίηση χώρων Δήμου Σερρών	34.190.213
Περιφράξη δημοτικού γηπέδου	1.465.390
Αναπλάσεις διαμορφώσεις χώρων	9.000.000
Αποπεράτωση εγκαταστάσεων αναψυκτηρίου αθλητ. κέν	3.006.640
Αποτυπώσεις οδικών κόμβων	674.000
Κατασκευή πίστας αυτ/δρομίου	7.796.379
Ηλεκτρ/κές εγκαταστάσεις Δημ. Μεγάρου	584.700
Διαμόρφωση παιδικής χαράς	19.110.000
Μελέτη τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος	12.106.800
Αποζημίωση σε θιγόμενους από ρυμοτομία	23.716.875
Άουπές δαπάνες & δαπάνες εκλογών	7.131.775
Καταβολή εισφορές σε ΤΟΕΒ	152.460
<u>Λειτουργικές δαπάνες βρεφονηπιακού Σταθμού</u>	<u>629.944</u>
<u>Δαπάνες ειδήων στείλης για ανάγκες παιδ σταθ</u>	<u>1.556.654</u>
" λειτουργίας Συν/κών συμβ. ,Δημ. Γυμναστ.	915.243
Πίσθση φορτωτή	395.064
Δαπάνες λειτουργίας εικαστικού εργαστηρίου	847.498
" νοσηλείας	268.413
" τοποθέτησης λέβητα αερόθερμου & σωληνώσ.	153.400
" υδαρροπίας συστήματος ελεγχόμενης σταθ/σης	27.519.095
17. ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	
Εισφορά υπέρ Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων	8.466.770
" για την μισθοδοσία υπαλλήλων	2.260.000
Επιχορήγηση Σχολικών Επιτροπών	122.250.000
<u>Δαπάνες για περίθαλψη πτωχών</u>	<u>1.100.000</u>
Προμήθεια φορμάκων για <u>Σέρβους Βοσνίας-Ερζεγοβ</u>	<u>490.932</u>
Άουπές προαιρετικές δαπάνες	4.145.000
Οικονομική ενίσχυση για προμήθεια φωτομ. μηχαν.	200.000
Οικονομική επιχορήγηση στο ΔΗΠΕΘΕ	44.298.944
" " στο Σύλλογο Ποντίων	1.000.000
" " σε συλλόγους εκδηλώσεις συνολικ.	615.000
" " αδελφότητας Μικροασιατών	60.000
<u>Επίσημ οικονομική ενίσχυση ΚΑΠΗ</u>	<u>15.000.000</u>
<u>Εκτακτη οικονομική ενίσχυση ΚΑΠΗ</u>	<u>4.920.000</u>
Αρχικό κεφάλαιο ΔΕΠΚΑ	15.000.000
Επισκευές συντήρηση σχολικών κτιρίων	3.200.000
Επιχορήγηση σχολικών επιτροπών	3.200.000
Κρεαλώσια δανείων εσωτερικού	23.375.887
18. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	
Απόδοση κρατήσεων 0,50% & 2% υπέρ τεχν. εξοπλ.	3.612.892
Επιστροφές εσόδων	2.250.000
Πληρωμές περασμένων οικονομικών ετών	35.978.362
Οφειλή αποπληρωμής προγράμματος 1991	8.704.968
Δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων	331.562
Εξόφληση οφειλής έργων δημοσ. έργων, φορμάκων	1.830.248
Εξόφληση οφειλής στο ΙΚΑ	798.000
Επιστροφή χρημάτων	1.315.270
Οφειλές διαφόρων προγραμμάτων	20.092.528
Οφειλή βελόνου	101.257
" προμήθειες PC BOARD	466.200
" έργου	850.000
Σ Υ Ν Ο Ϊ Ο	1.844.109.317

Πηγή : Απολογισμός του Δημάρχου Σερρών έτος 1993

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 4

Ανοικεφολαύωση εσόδων

Γενικά έσοδα	184.897.725
Ειδικά έσοδα λειτουργίας επί μέρους Υπηρεσιών	1.333.635.814
Πληρωμές για μεταβίβαση εισοδημάτων σε τρίτους	225.792.939
Πληρωμές για εξυπηρέτηση δημόσιας πλεως	23.375.687
Άλλα έσοδα	76.406.952
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	1.844.109.317

Πηγή : Νομοδότηση Δημάρχου Σερρών έτους 1993

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 5

Ανάλυση των εσόδων των ετών 1990-1991

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1989	1990	1991
1. Προσοδοί από ακίνητη περιουσία	21.363.566	43.561.197	22.517.625
2. Προσοδοί από κινητή περιουσία	---	---	20.660.271
3. Τέλη και δικαιώματα	393.076.820	568.036.658	856.625.211
4. Φόροι-εισφορές	30.764.929	14.699.877	28.191.988
5. Κεντρικού Αυτοτελείς Πόροι- Άλλα τακτικά έσοδα	435.141.724	413.924.760	634.361.436
6. Έσοδα παρελθόντων οικ.ετών	2.270.854	2.324.076	7.703.948
	882.617.893	1.042.53686	1.570.06086
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ			
1. Εκποίηση κιν. & ακίν. περιουσία	5.104.826	6.354.200	772.600
2. Δάνεια	263.575	500.000	---
3. Εκτακτες κρατικές επιχορηγήσ	128.950.200	176.062.617	78.825.840
4. Δώρας	---	358.000	---
5. Προσαυξησες-Πρόσσειμα	4.975.618	7.034.925	8.660.853
6. Άλλα έκτακτα έσοδα	6.244.563	18.678.328	10.667.765
	145.538.782	208.988.270	98.927.258
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	3.056.070	70.457.236	61.817.977
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	1.031.21256	1.321.98286	1.730.80586

Πηγή : Νομοδότηση Δημάρχου Καλομοριάς έτους 1990-1991

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 6

Ανάλυση των δαπανών των ετών 1990-1991

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	Οικονομικό Έτος		
	1989	1990	1991
Α Υποχρεωτικές δαπάνες			

Εξοδα παρόστασης Δημάρχου & Αντ. αποζημίωση δημοτικών συμβούλων Αποδοχές προσωπικού	7.085.133 498.544.519	7.231.107 627.657.168	10.246.950 753.111.957
Εξοδα βεβαίωσης & εισπράξεως εσ. (μισθοδ. έικαιώματα ΔΕΗ,)	10.187.624	12.287.168	17.324.327
Γραφική ύλη και έντυπα, τηλεφών. και ταχυδρομ. τέλη, ηλεκτροδότηση, και ύδρευση, ασφάλιστρα	39.369.058	49.184.960	138.199.087
Εισφορές Ενώσεις και Συνδέσμους Οήμων και Κοινοτήτων	3.630.522	6.562.106	20.741.520
<u>Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων (πολιτιστικά κέντρα, φιλαρμονική, ΚΑΜΑ, Α Β Γ ΚΑΠΗ)</u>	50.980.000	61.500.000	67.800.000
Επιχορηγήσεις Σχολικών Επιτροπών	34.217.000	44.000.000	62.654.999
Τοκοχρεώσεις δανείων	31.846.521	32.537.630	32.534.640
Άλλες υποχρεωτικές δαπάνες (Εισφορά: ΤΑΔΚΥ, μισθοδοσία υπαλλ.)	23.289.134	49.684.854	59.984.349
Β Περιουσιακές Δαπάνες	699.149.511	890.645.013	1.162.597.60
Δημοσιεύσεις ανακοινώσεων ημ. τύπ	1.300.000	280.771	844.180
Επισκευές κτιρίων, μηχαν/των, οχηματ	37.984.239	50.652.949	73.751.620
Προμήθεια κοσμήτων, υλικών καθ. λοιπών αναλώσιμων ειδών	15.832.697	19.979.953	30.527.373
Εξοδα λειτουργίας συνολικ. Συμβουλ	913.556	1.586.624	1.015.531
Γ Επενδύσεις	56.364.740	72.500.297	106.138.804
Κατασκευή, επέκταση κτιρίων	15.314.808	29.486.727	8.334.683
Ηλεκτροφοτισμός οδών, πλατειών	23.871.450	15.221.807	16.843.168
Κατασκευή πάρκων, πλατειών	9.111.588	12.675.026	8.622.591
Κατασκευή γηπέδων, γυμναστηρίων αθλητικών εγκαταστάσεων	5.879.636	3.783.607	3.164.819
Κατασκευή, συντήρηση οδών, πεζοδρ.	22.641.015	40.137.504	10.554.343
Εξοπλισμός παιδικών χωρών	627.506	1.598.109	3.562.140
Προμήθεια μεταφορικών μέσων	21.973.227	25.849.921	44.867.520
Προμήθεια μηχανημάτων και πάγιο εξοπλισμό	23.163.289	26.098.715	46.421.304
Δ Πολιτιστική & Κοινωνική Πολιτική	122.582.519	154.851.416	142.370.568
Πολιτιστικές & κοινωνικές εκδ. εκθέσεις, συνέδρια	9.519.920	12.326.250	8.967.593
Επιχορηγήσεις αθλητικών σωματ. πολιτιστικών συλλόγων, οργανισμών κοινωνικής πρόνοιας	7.926.000	12.149.600	19.208.259
<u>Κατασκευές</u>	26.117.720	29.445.768	35.426.160
Εφαρμογή προγραμμάτων επιδοτούμ. ΕΚΤ		36.114.177	45.917.190
Ε Άλλες δαπάνες	65.564.240	90.035.795	109.519.202
	18.094.499	52.131.576	41.199.027

ΣΤ	ΗΜΟΘΕΣΜΕΤΙΚΟ	70.457.236	61.817.977	168.980.212
Γ Ε Ν Ι Κ Ο Σ Υ Μ Ο Ψ		1.031.2126€	1.321.9826€	1.730.8056€

Πηγή: Λογοδοσία Δημάρχου Καλαμοριάς έτους 1990-1991

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 7

Συγκριτικές παρατηρήσεις στα έσοδα των ετών 1990-1991

Κατηγορία Δαπανών	Οικονομικό έτος		Διαφορά αριθμητική	Διαφορά ποσοστιαία
	1990	1991		
1.Υποχρεωτικές	890.645.013	1.050.9686€	160.323.986	13
2.Πελοσυργικές	72.560.297	106.138.804	33.638.507	46
3.Επενδύσεις	154.851.416	142.370.568	12.480.848	-8
4.Πολιτιστική Κοιν.Πολιτική	90.035.795	109.519.202	19.483.407	22
5.Αλόφωρες	52.131.576	152.827.859	100.696.288	
	1.260.1646€	1.561.8256€	301.668.395	24

Πηγή : Λογοδοσία Δημάρχου Καλαμοριάς έτους 1991

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 8

Συγκριτικές παρατηρήσεις στα έσοδα των ετών 1989-1990

Κατηγορία Δαπανών	Οικονομικό Έτος		Διαφορά Αριθμητική	Διαφορά Ποσοστιαία
	1989			
1.Υποχρεωτικές	699.149.511	890.645.013	191.495.502	27
2.Πελοσυργικές	56.364.740	72.500.297	16.135.557	29
3.Επενδύσεις	122.582.519	154.851.416	32.268.897	26
4.Πολιτιστική & Κοιν.Πολιτική	64.564.240	90.035.795	25.471.555	39
5.Αλόφωρες	18.094.499	52.131.576	34.037.077	
	960.755.509	1.260.1646€	299.408.588	31

Πηγή : Λογοδοσία Δημάρχου Καλαμοριάς έτους 1991

Η μισθοδοσία αποτελούν το 48% των συνολικών εσόδων και το 72% των υποχρεωτικών δαπανών (18).

Τα ποσοστά αυτά κατά το έτος 1989 ήταν 52% και 71% αντίστοιχα(19). Όπλοδή το ήμισυ των εσόδων δαπανόταν κάθε χρόνο για την καταβολή αποδο-

17. Λογοδοσία του Δημάρχου Καλαμοριάς έτους 1990-1991, σελ.7

18. Στο ίδιο

19. Στο ίδιο

χών και άλλων παροχών στο προσωπικό (20) .

Τρίτον, οι υποχρεωτικές δαπάνες κατά το έτος 1991 αποτελούν το 70% των συνολικών εσόδων, ενώ το 1991 το ποσοστό μειώνεται ελαφρώς στο 67% (21) . Αν προστεθούν στις υποχρεωτικές και οι λειτουργικές δαπάνες, τότε το ποσοστό των εσόδων που απομένει για επενδύσεις και κυρίως για την άσκηση Κοινωνικής και Πολιτιστικής Πολιτικής διαμορφώνεται στο 24% και 26%, ποσοστό αρκετά χαμηλό για την εφαρμογή αξιολογής αναπτυξιακής δραστηριότητας (22) .

Τέτοιο είναι ο Δήμος Αμπελοκήπων. Οι δύο πίνακες (πίνακες 9,10) που παραθέτονται αφορούν την ανακεφαλαιώση εσόδων και εσόδων του Δήμου (23) . Όταν αφορά τον πίνακα 10 -τα έσοδα-σημειώνονται με στυλό οι δαπάνες που αφορούν προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής. Το συμπέρασμα που μπορεί να βγει είναι ότι από το σύνολο των ετήσιων εσόδων που ανέρχονται στο ποσό του 1.568.703.832 δραχ. μόνο ένα ποσό 69.632.100 διατίθεται για την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής.

Ουστυχώς η κατάσταση δεν είναι διαφορετική ούτε για τον Δήμο Νεάπολης. Και εκεί παρατηρείται το ίδιο φαινόμενο, όπως φαίνεται από τους αντίστοιχους πίνακες εσόδων -εξόδων (πίνακες 11,12) του Δήμου (24) . Από ένα ποσό ετήσιων εσόδων γύρω στο 1.178.304.000 δραχ. μόνο τα 24.000.000 δραχ. διατίθενται για την λειτουργία των δύο ΚΑΠΗ.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 9

Έσοδα του Δήμου Αμπελοκήπων έτους 1994

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	
1. Πρόσοδοι εκ ακινήτου περιουσίας	34.500.000
2. Πρόσοδοι εκ κινητής περιουσίας	-----

20. Νομοδοσία: Δήμαρχου Κολλυμυριών έτους 1990-1991, σελ. 7

21. Στο ίδιο

22. Στο ίδιο

23. ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΤΟΥΣ 1994 ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
σελ. 6, 30

24. Νομοδοσία: Δήμαρχου Νεάπολης έτους 1993, σελ. 4-6

3. Εσοδα εκ τελών και δικαιωμάτων	553.424.000
4. Φόροι - Εισφορές	52.840.000
5. Άοιπά τακτικά έσοδα (Κ.Α.Π 340.120.760)	585.815.251
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	1.226.579.251
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	
6. Εσοδα απ εκπ/σεως κιν. & ακίν. περιουσία	6.500.000
7. Εσοδα εκ δανείου	30.000.000
8. Επιχορηγήσεις προσωπική εργασία	121.106.031
9. Δώρεα-Κληρονομία-Κληροδοσία	33.000.000
10. Προσυθήσεις-Προστιμια-Παράβολα	23.200.000
11. Άοιπά έκτακτα έσοδα	7.029.668
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	220.835.699
ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ	
12. ΤΑΚΤΙΚΑ	7.000.000
13. ΕΚΤΑΚΤΑ	—
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	7.000.000
ΚΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	114.288.882
Γ Ε Ν Ι Κ Ο Σ Υ Ν Ο Ψ Ο Ε Σ Ο Δ Ω Ν	1.568.703.832

Πηγή: Εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού έτους 1994 Δήμου Αμπελοκήπων

Π Ι Κ Α Κ Α Σ 10

Εξοδα του Δήμου Αμπελοκήπων έτους 1994

Μ Ε Ρ Ο Σ Ι	
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	
1. Δαπάνες κινετών οργάνων-Άμοιβές Ειδ.Προσ.	19.012.988
2. Άμοιβές εκτελούντων ειδικές Υπηρεσίες	6.700.000
3. Συμμετοχή Δήμου στην Κοινωνική Πρόνοια, Ασφάλιση, Εκπαίδευση, Υγεία των Δημ. Υπολλήλ.	168.813.027
4. Εξοδα βεβαιώσεως και εισπρόθεως	14.986.388
5. Επικοινωνίες-Δημόσιες σχέσεις	20.100.000
6. Άοιπες δαπάνες γενικής φύσεως	4.500.000
Σ Υ Ν Ο Ψ Ο	234.094.403
Μ Ε Ρ Ο Σ ΙΙ	
ΕΙΔΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣ	
7. Υπηρεσ. Ολοκλητικές-Οικονομικές-Τεχνικές (<u>Δημοτικό Ιατρείο 10.000.000,</u> (<u>Ψυχολογικό Συμβουλ. Σταθ. 5.000.000</u> (<u>Παιδικός Σταθ. 5.000.000</u>	514.152.846
8. Υπηρεσία καθα/τας-καταβρέγματος	297.354.000
9. " υδρεύσεως	—
10. " αδρεύσεως	—
11. " λουτρών και αποδευτηρίων	—
12. " ηλεκτροφωτισμού	37.824.000

13. Υπηρεσία αποχετεύσεως	297.354.000
14. " κήπων και δενδροστοιγιών	119.555.000
15. " σφαγείων	---
16. " νεκροταφείων	---
17. " αγορών	---
18. " ιδίων εκμεταλλεύσεων	8.500.000
19. " οδοποιίας	56.450.407
20. Πολιτικές Υπηρεσίες	83.374.827
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	1.117.211.373
Μ Ε Ρ Ο Σ Ι Ι Ι	
ΠΩΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ (Α' ΚΑΠΗ 20.000.000, Β' ΚΑΠΗ 24.000.000) (Εισφορά υπέρ άμειβο πληθυσμό 867.1000) (Οικονομική ενίσχυση απόρων 2.500.000)	98.505.056
ΠΩΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	21.350.000
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	68.543.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	29.000.000
Γ Ε Ν Ι Κ Ο Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ε Ξ Ο Δ Ω Ν	1.568.703.832

Πηγή: Ελεγκτική έκθεση προϋπολογισμού έτους 1994 Δήμου Αμπελοκήπων

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 11

Κατάσταση πραγματοποιηθέντων εσόδων για το οικονομικό έτος 1993
Δήμου Νεάπολης

ΕΙΔΟΣ ΕΣΟΔΟΥ	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΝΤΑ
Εσοδα λαϊκής αγοράς	2.025.000
Τέλη καθαριότητας	290.534.000
Τέλη πεζοδρομίων	3.400.000
Τέλη αδελών οικοδομών	635.000
Τέλη άνωσηύσεων	2.000.000
Δημοσικός φόρος	14.530.000
Φόρος ζυθού	6.003.000
Φόρος ηλεκτρικών χώρων	28.400.000
Τέλη αδελών πλοιοδ.	310.000
Εκτοκτη εισφορά	74.685.000
ΚΑΠ	327.405.000
Άεπ. ανάγκες σχολείων	53.500.000
ΣΑΤΑ	112.725.000
Εσοδα παρελθ. ετών	---
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ	916.146.000
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	
Εκποίηση μετοχ. Μακεδ.	2.000.000
Εκποίηση οικ. Ποσειδ.	32.270.000
Δάνειο για ανέγερση δημορχίου	29.893.000
Δάνειο ΕΑΠΤΑ	7.455.000
Προϊόν δωρεών	2.500.000
Ε.Ο.Κ	34.700.000
Μ.Τ για συντήρηση σχολείων	3.300.000
Σ.Π.Α για ανέγερση σχολείων	70.000.000

ΕΑΠΤΑ	14.294.500
Εκτακτά για κάλυψη αναγκών	20.000.000
Πρόστιμα-Προσουθήσεις	400.000
Εισογωγή ενδύματα, τόκων	1.441.000
Εσοδα από πεζοδρομία	236.000
Προεκτάσεις	1.904.000
ΣΑΤΑ 1992	8.000.000
Ανάπτυξη πληροφοριών συστημ. ΟΤΕ (ΣΑΕ 93')	5.000.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ	234.470.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΑΓΜ/ΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ	1.150.619.000

Πηγή : Λογοδосία Δημάρχου Νεάπολης έτους 1993

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 12

Κατάσταση προγραμματοποιηθέντων εξόδων για το οικονομικό έτος 1993

Δήμου Νεάπολης

Ε Ξ Ο Δ Α	
Δαπάνες αμειψτών αρχόντων	12.061.172
Αμοιβές ελεύθερων επαγ/τιών	7.109.617
Κοινωνική Πρόνοια	15.418.616
Εξοδα βεβαιώσεων και εισπράξεως	10.371.971
Επικοινωνίες-Δημόσιες σχέσεις	3.381.324
Ασφάλιστρα-Εκτυπώσεις	4.716.284
Μισθώματα εργαζομένων	307.696.109
Μισθώματα υδρευσης-φωτισμός	36.175.567
Συντηρήσεις κτιρίων	24.240.661
Συντηρήσεις οδών	9.067.186
Συντήρηση Μηχ/των αυτ/των	10.620.646
Προμήθειες όλων των Υπηρεσιών	43.879.679
Έργα και επενδύσεις	418.896.841
Λειτουργικές δαπάνες σχολείων	54.884.251
Άοιπες δαπάνες	80.549.190
Πληρωμές Α' ΚΑΠΗ	13.000.000
Πληρωμές Β' ΚΑΠΗ	11.000.000
Πνευματικό Κέντρο	45.000.000
Άοιπες υποχρεωτικές και προαιρε- τικές δαπάνες	18.693.331
Τόκοι χρεωλόςια	
Άοιπες πληρωμές παρελθόντων χρόνων	12.523.001
Τοκοχρεωλόςια δανείων	25.082.001
Γ Ε Ν Ι Κ Ο Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ε Ξ Ο Δ Ω Ν	1.164.367.790

Πηγή : Λογοδосία Δημάρχου Νεάπολης έτους 1993

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Κοινωνική Κοινωνική Πολιτική στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει καλύψει ένα ευρύ φάσμα τομέων. Οι τομείς αυτοί περιλαμβάνουν την υσότητα των ευκαιριών, θέματα υγείας και απασχόλησης, θέματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ασφάλισης καθώς και δράση που επικεντρώνεται σε ειδικά σημεία όπως η φτώχεια και ο ρόλος των ατόμων με ειδικές ανάγκες (1).

1. Η ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες

Από την Κοινότητα γίνεται μια εξαντλητική προσπάθεια για την κοινωνική ενσωμάτωση ανθρώπων που βρίσκονται σε δυσχέρειες και είναι κυρίως άτομα που παρουσιάζουν σωματική ή διανοητική μελανεξία.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός έστω και με την κατάλληλη διατήρηση του εισοδήματος είναι αντίθετος στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και διαβρωτικός της κοινωνικής αλληλεγγύης. Ειδικές εγκαταστάσεις, θεσμοί και νομικά δικαιώματα είναι προφανώς απαραίτητα, αλλά δεν θα πρέπει να αποτελούν εμπόδιο ή εναλλακτική λύση για την αρχή της "γενικής πορείας", η οποία υποστηρίζει την αποδοχή των ατόμων αυτών ως μέλων της Κοινωνίας με πλήρη δικαιώματα, με ευκαιρίες για ολοκληρωμένη εκπαίδευση, κατάρτιση και απασχόληση για να διαευθύνουν ανεξάρτητα τη ζωή τους, ιδιαιτέρως μέσω της ανάπτυξης προσπελάσιμων κτιρίων και μεταφορικών μέσων (2).

Το πρόγραμμα HELLIOS διαδραματίζει κεντρικό ρόλο ως προς το θέμα αυτό. Το δεύτερο πρόγραμμα HELLIOS (1992-1996) υπέρ των ατόμων με ειδί-

1. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική. Επιλογές από την Ένωση (Πρόσκληση Βιβλίο), Πουσεμβούργο 1993, σελ. 9

2. Στο ίδιο, σελ. 48

κές ανάγκες έχει ως στόχο να συνεχίσει, να επεκτείνει και διαφορώνει τις δραστηριότητες του πρώτου προγράμματος (3). Οι δραστηριότητες αυτές αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων, συγκρότηση ομάδων εργασίας, διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων και κύκλων επαγγελματικής κατάρτισης, παροχή πρακτικών πληροφοριών σχετικά με τα τεχνικά βοηθήματα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες που χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική βάση δεδομένων HANDYNET, υποστήριξη για τη συμμετοχή ατόμων με ειδικές ανάγκες σε κοινωνικά προγράμματα και πρωτοβουλίες όσον αφορά την επαγγελματική κατάρτιση, τις νέες τεχνολογίες, την κινητικότητα και τις ανταλλαγές νέων, με την βοήθεια και την συμμετοχή βέβαια των Κυβερνήσεων των κρατών μελών αλλά κυρίως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (4).

Το πρόγραμμα καλύπτει τη λειτουργική αποκοτόσταση, την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, την επαγγελματική κατάρτιση, την επαγγελματική αποκοτόσταση, την οικονομική και κοινωνική ένταξη και τον αυτόνομο τρόπο ζωής (5).

Η πρωτοβουλία HORIZON αφορά τρεις ομάδες πληθυσμού -τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ορισμένες μεμονωτικές ομάδες και άτομα που έρχονται απότομα αντιμέτωπα με ένα κοινωνικό γι' αυτό κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον (6).

Ως προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στόχος είναι να βελτιωθούν οι συνθήκες πρόσβασης τους στην αγορά εργασίας και να προωθηθεί έτσι η κοινωνικο-επαγγελματική τους ένταξη (7). Ως προς τις ομάδες μεμονωτού-

3. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική. Επιλογές από την Ένωση (Πρόσκεινο Βιβλίο), Ουξέμβουργο 1993 σελ.107

4. Στο ίδιο

5. Στο ίδιο

6. Ενημερωτικό δελτίο Κοινωνικών Πρωτοβουλιών - Ανθρώπινο Δυναμικό : Πρωτοβουλία HORIZON , σελ.7

7. Στο ίδιο

ντων ατόμων, επιδιώκεται να ενισχυθούν οι τοπικές δυνατότητες δράσης και να δημιουργηθεί ένα δίκτυο ανταλλαγής εμπειριών σε κοινωνικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των ειδικών περιπτώσεων που αφορούν τα άτομα αυτά (8). Όσο για τα άτομα που βρίσκονται αντιμετώπιζε με καινούριο για αυτό κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, στόχος είναι να καταστεί δυνατή μια γρήγορη κοινωνικο-οικονομική ένταξη (9).

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν αυτοί οι στόχοι έχουν μπει σε εφαρμογή μια σειρά από μέτρα που αποτελούν το πλαίσιο αναφοράς μέσα στο οποίο κινούνται οι διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και φυσικά και οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις αυτών.

Τα μέτρα θα τείνουν να φαναδώσουν σ' αυτά τα άτομα που υφίστανται κοινωνικό και επαγγελματικό αποκλεισμό, τα μέσα για να ενταχθούν πραγματικά και να φαναπάρουν ενεργά στα χέρια τους της ζωής τους.

Τα κύρια επιλέξιμα μέτρα είναι ιδιοκρατικές ενέργειες που περιλαμβάνουν ανταλλαγές προγραμματότων επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαιδευτών ή εκπαιδευμένων (10). Ακόμα αφορούν δοκιμαστικό σχέδιο που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλών και καθοδήγησης επαγγελματικής κατάρτισης, την ανταλλαγή ατόμων που εργάζονται για την κοινωνική ένταξη των λιγότερο ευνοημένων ατόμων, μέτρα για την αντιμετώπιση των γλωσσικών προβλημάτων, ενισχύσεις για την πρόληψη και την δημιουργία "κέντρων διάλυσης" με πολλαπλή και συλλογική χρήση από άτομα που είναι υποχρεωμένα να προσαρμοστούν γρήγορα σε εντελώς νέες κοινωνικοοικονομικές καταστάσεις, έχοντας πάντα την βοήθεια και την συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοικήσης (11).

8. Ενημερωτικό δελτίο Κοινωνικών Πρωτοβουλιών - Ανθρώπινο Δυναμικό :

Πρωτοβουλία HORIZON, σελ.7

9. Στο ίδιο

10. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική-Επιλογές από την Ένωση (Πρόσθετο Βιβλίο), Άουτσεμβούργο 1993, σελ.107

11. Στο ίδιο

Η συνολική συνδρομή των διαρθρωτικών τομέων κατά την περίοδο 1990-1993 εκτιμήθηκε σε 305 εκστ. ECU (12).

2. Προστασία της τρίτης ηλικίας

Ορισμένοι ηλικιωμένοι είναι σε καλύτερη κατάσταση από τους ηλικιωμένους παλαιότερων εποχών, τόσο από πλευρά εισοδήματος όσο και κοινωνικών υπηρεσιών και υγείας. Όμως υπάρχουν επίσης σημαντικό αριθμό ηλικιωμένων οι οποίοι, λόγω της σταδιακής τους και της κάλυψης από πλευράς κοινωνικής πρόνοιας, δεν προστατεύονται επαρκώς σε μεγάλη ηλικία (13). Η κοινωνική ενσωμάτωση των ηλικιωμένων υπήρξε το επίκεντρο της εργασίας της Κοινότητας στον τομέα της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών καθώς και βασικό στοιχείο για το Ευρωπαϊκό Έτος 1993 για τους Ηλικιωμένους και την Αλληλεγγύη μεταξύ των Γενεών (14).

Ακόμα είναι σαφές, ότι οι προβλεπόμενες δημογραφικές αλλαγές συνεπάγονται μια αλλαγή στη δομή της κοινωνίας από πλευράς ηλικιών και μια διαφορετική σχέση, μεταξύ γενεών. Η προοπτική μιας αυξημένης αναλογίας του συνταξιολογούμενου πληθυσμού, ενόστε ενόντος 20 ή περισσότερα χρόνια ζωής μπροστά του, βρέσει ανθρώπων, κοινωνικών και οικονομικών άσχετων (15). Επομένως ένας σημαντικός στόχος μιας ευρωπαϊκής ενεργού κοινωνίας θα ήταν ο αναπροσανατολισμός της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής προς την πραγματικότητα, σύμφωνα με την οποία ο ηλικιωμένος πληθυσμός αποτελείται από μεγάλους καταναλωτές, ελέγχει σημαντικές επενδύσεις και ασκεί πολιτική επιρροή (16).

Η Κοινότητα με τη σειρά της έχει προνοήσει για μια ακολουθία από

12. Ευρωπαϊκή κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πρόσπεινο Βιβλίο), Ουφειμβούργο 1993, σελ. 107

13. Στο ίδιο, σελ. 46

14. Στο ίδιο

15. Στο ίδιο

16. Στο ίδιο

Κοινωνικές ενέργειες για τους ηλικιωμένους μέσω από ένα τριετές πρόγ-
ραμο δράσης (1991-1993), με το οποίο προτείνει την υιοθέτηση μέτρων σε
Ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίησή και να εντα-
θούν οι προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο υπέρ των ηλικιωμένων (17).

Με το πρόγραμμα αυτό δεν προτείνεται η θέσπιση νομοθεσίας αλλά εν-
θαρρύνονται οι ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειριών καθώς και η μεταφο-
ρά τεχνογνωσίας και πρωτοβουλιών (18). Το πρόγραμμα διέθετε προυπολογισμό
13 εκατ. ECU που κατανευμήθηκαν στα τρία χρόνια με αποκορύφωμα το 1993,
το Ευρωπαϊκό Έτος Ηλικιωμένων και Άλληλεγγυης μεταξύ των Γενεών (19).
Διεξήχθησαν μελέτες και αναλύσεις σχετικά με το ζήτημα της γήρανσης
και των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της, ενώ παράλληλα αναλήφ-
θηκαν εκστρατείες ούθησης της ευαισθητοποίησης (20).

3. Προώθηση ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα σήμερα έχει αναπτύξει ένα ευρύ νομικό πλάι-
στο για την προώθηση της πλήρους συμμετοχής των γυναικών στην αγορά ερ-
γασίας (21). Το νομικό όμως αυτό πλαίσιο από μόνο του είναι ανεπαρκές να
περιορίζει την εμμένουσα ανισότητα ευκαιριών για τις γυναίκες.

Παραμένουν πολυάριθμοι φραγμοί για τη συμμετοχή τους με ίσους
όρους με τους άντρες τόσο στην απασχόληση όσο και στην κοινωνία. Οι γυ-
ναίκες εξακολουθούν να διατηρούν το μεγαλύτερο ποσοστό των ανεξιδίκευτων
χαμηλόμισθων και επισφαλών θέσεων εργασίας (22). Η ανεργία των γυναικών
είναι υψηλότερη από την ανεργία των αντρών (23). Αποτελούν την πλειονό-

17. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πρόσπινο Βιβ-
λίο), Νοβεμβρίου 1993, σελ. 106

18. Στο ίδιο

19. Στο ίδιο

20. Στο ίδιο

21. Στο ίδιο, σελ. 68

22. Στο ίδιο, σελ. 25

την των μακροχρόνιων ανέργων καθώς επίσης και αυτών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας (24). Κάτω από τις συνθήκες αυτές οι γυναίκες σήμερα απειλούνται συνεχώς περισσότερο απειλούμενες.

Με δεδομένο τα παραπάνω προβλήματα η Κοινότητα έχει προβεί στην εφαρμογή κάποιων προγραμματίων που αφορούν την γυναίκα. Ένα από αυτά είναι το τρίτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για ίσες ευκαιρίες μεταξύ γυναικών και αντρών (1991-1995) το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία των συνθηκών οι οποίες θα επιτρέψουν τις γυναίκες να συμμετέσχουν πλήρως στην αγορά εργασίας και να μεγιστοποιήσουν τη συμβολή τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή (25). Το πρόγραμμα έχει τρεις βασικούς στόχους (26): Πρώτον, να βελτιώσει την εφαρμογή των υφιστάμενων νομοθετικών διατάξεων όσον αφορά, να προωθήσει την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας και τρίτον, να βελτιώσει τη θέση των γυναικών στην κοινωνία.

Τα κράτη μέλη στα πλαίσια αυτού του προγράμματος καλούνται να επιτύχουν κάποιους στόχους όπως για αυξήσουν το βαθμό ευαισθητοποίησης όσο αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο, να θεσπίσουν ειδικά μέτρα για ίσες ευκαιρίες μεταξύ αντρών και γυναικών και να προωθήσουν την επιχειρηματική δράση των γυναικών και τις τοπικές πρωτοβουλίες για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης (27). Κυρίως με το πρόγραμμα LEI που ξεκίνησε το 1984 παρέχεται οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη εκ μέρους των γυναικών πρωτοβουλιών όπως συνεταιρισμοί και ΜΜΕ, με την παράλληλη ενίσχυση, ενημέρωση και καθοδήγηση τοπικών και εθνικών ιδρυμάτων, ενώσεις γυναικών και τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες

23. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ενωση (Πρόσθετο Βιβλίο), Νοεμβριόβιο 1993, σελ. 25

24. Στο ίδιο

25. Στο ίδιο, σελ. 104

26. Στο ίδιο

27. Στο ίδιο

28. Στο ίδιο

ανάπτυξης (28) .

Ένας εξίσου σημαντικός στόχος είναι να βελτιώσουν την ποιότητα της γυναικείας απασχόλησης μεγιστοποιώντας το δυναμικό των γυναικών, να μειώσουν τα εμπόδια που περιορίζουν την πρόσβαση και τη συμμετοχή τους στην απασχόληση επιτυγχάνοντας το συνδυασμό των επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων αντρών και γυναικών (29) . Τέλος να αναπτύξουν προγράμματα που εισάγουν κοινωνιολόγες τα οποία θα παρουσιάζουν πλήρη και ρεαλιστική εικόνα των γυναικών στην κοινωνία και θα ενθαρρύνουν την λήψη μέτρων που θα αποσκοπούν στην προώθηση της συμμετοχής τους στην διαδικασία λήψης αποφάσεων στην δημόσια, οικονομική και κοινωνική ζωή (30) .

Μέρος της εφαρμογής αυτού του προγράμματος κοινωνικής δράσης για την ισότητα των ευκαιριών (1991-1995) αποτελεί και η πρωτοβουλία NOW.

Η πρωτοβουλία NOW συγκεντρώνει τις προσπάθειες της σε τρεις τομείς : τη δημιουργία επιχειρήσεων, την επαγγελματική επανένταξη και τη διευκόλυνση φύλαξης των παιδιών (31) .

Πρώτον, για να βοηθήσει τις γυναίκες να στήσουν την επιχείρησή τους η NOW ενθαρρύνει μέτρα πληροφόρησης, κατάρτισης και χρηματοδότησης υποστήριξης (32) . Το ξεκίνημα μιας επιχείρησης αποτελεί συχνά την πιο δύσκολη περίοδο, όπου είναι απαραίτητη η πληροφόρηση και οι συμβουλές. Η βοήθεια αυτή συνεχίζεται κατά τα πρώτα στάδια ανάπτυξης της επιχείρησης, τότε που οι γυναίκες αναζητούν χρηματοδοτική στήριξη και κατάρτιση ανάλογη με τις ανάγκες της επιχείρησής τους (33) .

29. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πράσινο Βιβλίο), Λουξεμβούργο 1993, σελ. 104

30. Στο ίδιο

31. Ενημερωτικό δελτίο Κοινωνικών Πρωτοβουλιών - Ανθρώπινο Δυναμικό : Πρωτοβουλία NOW, σελ. 5

32. Στο ίδιο

33. Στο ίδιο

Δευτερόν, αναπτύσει ενέργειες κατάρτισης για την επαγγελματική επανένταξη των γυναικών που ανήκουν σε ορισμένες κατηγορίες όπως είναι οι άνεργες μακράς διάρκειας οι οποίες έχουν ανάγκη από επαναπροσανατολισμό και νέα προσόντα προκειμένου να επανενταχθούν στην επαγγελματική ζωή καθώς και αυτές που θέλουν να ξαναεργασθούν αφού απελευθέρωσαν μερικόδο της ζωής τους στην οικογένεια (34).

Τέλος, τρίτον η πρωτοβουλία ΝΟΜ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην διευκόλυνση φύλαξης παιδιών (35). Η ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού κατάλληλων υπηρεσιών φύλαξης παιδιών είναι απαραίτητη προκειμένου να συμβάλουν οι οικογενειακές υποχρεώσεις με την επαγγελματική ζωή. Όσο είναι οι τρόποι με τους οποίους παρεμβαίνει η πρωτοβουλία ΝΟΜ στον τομέα αυτό: πρώτο, με την χρηματοδότηση των σταθμών και δεύτερον με την χρηματοδότηση των εσόδων φύλαξης παιδιών κατά την χρονική περίοδο κατάρτισης των μητέρων (36).

Η χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας ΝΟΜ γίνεται κυρίως από το Κοινωνικό Ταμείο, η οποία για τα έτη 1990-1993 εκτιμάται σε 153 εκατ. ECU(37).

4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι μεγάλες αλλαγές στα επαγγέλματα και ειδικότερες και στα συστήματα πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων έχουν σαν αποτέλεσμα θεμελιώδεις αλλαγές στα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στις επιχειρήσεις και του επίσημου συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης (38).

34. Ενημερωτικό Δελτίο Κοινωνικών Πρωτοβουλιών - Ανθρώπινο Δυναμικό :

Πρωτοβουλία ΝΟΜ, σελ. 5

35. Στο ίδιο

36. Στο ίδιο

37. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πρόσθετο Βιβλίο), Νοεμβρίου 1993, σελ. 107

38. Στο ίδιο, σελ. 38

Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην καλύτερη ευθυγράμμιση των συστημάτων κατάρτισης, ιδιαίτερα προγραμμάτων ανακατάρτισης για ανέργους, με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς (39).

Η Κοινότητα διαδραματίζει ήδη σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις αυτές με τα προγράμματα δράσης της στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης (όπως COMET, FORCE, PETR), αλλά κυρίως μέσω των πρωτοβουλιών LEDA και EUROFORM (40).

Το πρόγραμμα δράσης LEDA βρίσκεται σήμερα στην τρίτη φάση του (1993-1996), ξεκίνησε το 1986 προκειμένου να ενοποιήσει επιτυχείς στρατηγικές στην καταπολέμηση της ανεργίας μέσω της εκμετάλλευσης του τοπικού δυναμικού ανάπτυξης, να διαδώσει τις πληροφορίες αυτές στο σύνολο της Κοινότητας και να προσφέρει υποστήριξη με τη μορφή συμβουλών και τεχνικής βοήθειας (41). Στην ανάπτυξη αυτού του προγράμματος συμβάλλουν τόσο κοινοτικοί εμπειρογνώμονες όσο και τοπικοί φορείς (42). Ο ετήσιος προϋπολογισμός του LEDA είναι 2 εκστ. ECU (42).

Κύριος στόχος της πρωτοβουλίας EUROFORM είναι να υποστηρίξει διακρατικές εταιρικές σχέσεις στους τομείς της επαγγελματικής κατάρτισης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που τίθενται με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και τις τεχνολογικές ανάγκες (43). Η εν λόγω πρωτοβουλία ενθαρρύνει τη σύγκλιση των επαγγελματικών προσόντων στην Κοινότητα, καθώς και την επαγγελματική γεωγραφική κινητικότητα των εργαζομένων (44). Πρακτοποιούνται μερικώς χρηματοδότηση οι περιπτώσεις διακρατικής εταιρικής σχέσεως μεταξύ

39. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πρόσλινο Βιβλίο), Νουβέμβρουγγο 1993, σελ. 39

40. Στο ίδιο

41. Στο ίδιο, σελ. 103

42. Στο ίδιο

43. Στο ίδιο, σελ. 107

44. Στο ίδιο

διοικητικών υπηρεσιών ή δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων υπεύθυνων για την επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση της απασχόλησης και κοινοπραξιών που αποσκοπούν στην προετοιμασία, τον προγραμματισμό και στην εφαρμογή μέτρων επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης σε περιφερειακό, τοπικό, τομεακό ή τεχνολογικό επίπεδο (45) .

Η συνολική συνδρομή των διορθωτικών τμημάτων κατά την περίοδο 1990 -1993 για την πρωτοβουλία EUROFORH εκτρέφεται σε 302 εκατ. ECU (46) .

45. Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική - Επιλογές από την Ένωση (Πρόσκληση Ευθύ-
λίου), Ουάσινγκτον 1993, σελ. 107

46. Στο ίδιο

Μ Ε Ρ Ο Σ Τ Ρ Ι Τ Ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Ο Δήμος Θεσ/νίκης συνεπής στους στόχους του για μια κοινωνική προσφορά στον τομέα της ψυχολογίας αλλά και της περίθαλψης, εντείνει συνεχώς τις προσπάθειές του για καλύτερευση της οργάνωσης, της κατάλληλης υποδομής και της συστηματοποίησης αυτού του σημαντικού έργου. Για το λόγο αυτό, το πρόγραμμα που έχει καταρτισθεί από την Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Θεσ/νίκης, δημιουργήσε τους αρμόδιους φορείς, που με τις κατάλληλες κατευθυντήριες δυνάμεις προσφέρουν τα μέγιστα στο σημαντικό αυτό έργο της κοινωνικής συμπερίστασης. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι κατασκηνώσεις, τα κέντρα ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων, οι Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, τα Ιαματικά Βουτρά: Θέρμης, το Άνοιχτο Πανεπιστήμιο και κάθε άλλη μορφή ενίσχυσης και ενθάρρυνσης αποτελούν τα σημεία εκκίνησης όλων των προσπαθειών με μοναδικό σκοπό την κοινωνική συμπερίσταση και καταξίωση όχι μόνον του Δημότη της πόλης αλλά και γενικότερα της ανθρώπινης υπόστασης.

1. Προστασία ατόμων με ειδικές ανάγκες

Ο Δήμος Θεσ/νίκης δεν αντικαθιστά το κράτος στην υπόσχεσή του για κοινωνική πρόνοια και προσφορά, όρα όμως παράλληλα και συμπληρωματικά προς αυτό, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με τα σωματεία, ιδρύματα και συλλόγους γονέων που απασχολούνται με την Ειδική Αγωγή. Πιο συγκεκριμένα: δημιούργησε το Ειδικό Ψυχολογικό Κέντρο που λειτουργεί σε καθημερινή βάση και με στόχο να λειτουργήσει και Σάββατοκύριακα στην Π. Σουδέκα 6. Το Κέντρο σαν σκοπό έχει την παροχή βοήθειας στην κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Οι δραστηριότητες του προγράμματος έχουν στόχο την ψυχολογία, εκπόνηση των παιδιών, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, την προώθηση του στοιχείου της αυτενέργειας και την καλλιέργεια του

κοινωνικοσυναισθηματικού τους στοιχείου (1) .

Παράλληλα συνεργάζεται με όλους τους φορείς, τα ιδρύματα και εταίρους της πόλης που απασχολούνται με τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τους προσφέρει ηθική και υλική -όπου χρειάζεται- υποστήριξη. Τέτοιοι φορείς είναι το Ψυχολογικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος, η Εταιρεία Σπαστικών Βορείου Ελλάδος, το Σωματείο Ζωής. Συνεργάζεται επίσης με Πανεπιστημιακούς φορείς, με το Αναπτυξιολογικό τμήμα του Ιπποκράτειου Νοσοκομείου και φυσικά με το σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων Ειδικών Ατόμων Θεσ/νίκης (2) .

Συνεχίζοντας την προσπάθειά του για μια ενημέρωση των γονέων, των δασκάλων και του οικείου κοινωνικού περιγερου, γύρω από την προσωπικότητα των παιδιών με ειδικές ανάγκες, τις αναπτυξιακές τους ιδιαιτερότητες και τις ανθρώπινες ανάγκες τους, διοργάνωσε σειρά ομιλιών με ειδικά θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες (3) . Μια ενημέρωση ανάλογου περιεχομένου είναι πάντα απαραίτητη για την ευαισθητοποίηση του κόσμου στο να δεχθούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας μας .

Επίσης σε συνεργασία με τους εκπροσώπους του προγράμματος HELLIOS διοργάνωσε ένα διήμερο στο Συνεδριακό Κέντρο της Διεθνούς Εκθέσης, περιπεριπτερο 7, Πανευρωπαϊκό Συνέδριο με κεντρικό θέμα " Η σχολική ενσωμάτωση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα " . Τα πορίσματα του Συνεδρίου ανέλαβαν να τα επεξεργαστούν και να τα εκδώσουν οι σχολικοί σύμβουλοι ειδικής αγω-

-
1. Δήμος Θεσ/νίκης : Δεύκωμα Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993, Έκδοση. Επιμέλεια Κρήστος Α. Πάτρος
 2. Δήμος Θεσ/νίκης : Γραφείο Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής : Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, σελ. 1
 3. Δήμος Θεσ/νίκης : Δεύκωμα Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993, Έκδοση. Επιμέλεια Κρήστος Α. Πάτρος
 4. Δήμος Θεσ/νίκης : Γραφείο Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής : Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, σελ. 5

γής που εκπροσωπούν το πρόγραμμα HELLIOS. Υπήρξε συμμετοχή 465 συνέδρων.

Ένα εξίσου σημαντικό έργο είναι το όρτυλο εξοπλισμένο αθλητικό κέντρο για άτομα με ειδικές ανάγκες, που βρίσκεται στο χώρο του βρεφονηπιακού σταθμού " Μ. ΑΓΓΕΞΑΝΔΡΟΣ " στην Άνω Τούμπα, καθώς και η παιδική γαλήνη για παιδιά με ειδικές ανάγκες στο χώρο του πάρκου κυκλοφοριακής Αγωγής, με την τοποθέτηση ειδικά κατασκευασμένων οργάνων παιδικής χαράς (5).

Ακόμα προκειμένου να συμβάλλει στην άνετη διακίνηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, έγινε αποτιμήσεις πεζοδρομίων δημιουργώντας ειδικές ράμπες για τα αναπηρικά καροτσάκια σε όλα τα πεζοδρόμια του κέντρου της πόλης (6).

Τέλος κατόρθωσε επιδοτούμενα προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες με χρηματοδότηση της Ε.Ο.Κ αποτελούμενα από 15 άτομα το καθένα, στους τομείς διαόκησης γραφείου, βιβλιοδεσίας και αγγειοπλαστική.

Οι δραστηριότητες του Δήμου δεν σταματούν βέβαια εδώ. Πρόθεσή του είναι να συνεχίσει το έργο που ξεκίνησε στον τομέα αυτό. Έτσι πολύ σύντομα πρόκειται να ολοκληρωθεί η διαόκηση της αγοράς ενός ειδικού αυτοκινήτου, το οποίο θα μεταφέρει άτομα με ειδικές ανάγκες από συγκεκριμένες στάσεις σε διάφορα σημεία της πόλης, δηλώνοντας το μια ημέρα πριν στο ειδικό τηλεφωνικό κέντρο που θα δημιουργηθεί (7).

Επίσης καταβάλλει προσπάθεια για την τοποθέτηση ειδικών ηχητικών σημάτων στους φωτεινούς σηματοδότες για την διευκόλυνση της διακίνησης των τυφλών και την αποφυγή ατυχημάτων. Με δεδομένη την ευαισθησία του βρίσκεται σε συνεχή επαφή και ενημέρωση με τα προβλήματα του χώρου. Αναζητά διαρκώς και άλλους τρόπους για να δείξει έμπρακτα την υποστήριξή του σε όσα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το κυριότερο όμως απ' όλα

5. Συνέντευξη από την κ. ΤΣΙΦΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ προϊσταμένη των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

6. Το ίδιο

7. Το ίδιο

είναι ότι μέσα από τις προσπάθειες που καταβάλλει, βοηθά το μήνιμα ότι κάθε κοινωνικό πρόβλημα είναι αντιστρέψιμο και ότι η αντιστροφή του αποτελεί επιτυχία που οφειδύνεται εξίσου προς την κοινωνία και το φορέα του προβλήματος.

2. Γενικουοικη περίθαλψη

Τα Νοιτρά Θέρμιη λειτουργούν κάθε χρόνο από αρχές Ιουλίου μέχρι τέλος Οκτωβρίου με μεγάλη προσέλευση ατόμων που έχουν ανάγκη θερραπειά (8). Χαρακτηριστικό είναι ότι το 1990 προσήλθαν 1.974 άτομα και το 1991 αυξήθηκαν σε 2.745. Το ποσοστό των γυναικών ήταν τριπλάσιο από το αντίστοιχο των ανδρών. Ο μέσος όρος διαμονής κάθε ατόμου στα θενοδοχεία είναι 13 βραδυές και η πληρότητα σ'αυτά ήταν 30% για το μήνα Ιούλιο, 50% τον μήνα Αυγουστο, 100% τον μήνα Σεπτέμβριο και 40% τον μήνα Οκτώβριο (9).

Η Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών κατέβαλε και καταβάλλει κάθε μέρα μια πολύπλευρη, επίμονη, συντονισμένη προσπάθεια για να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο για το θεσμό της εθελοντικής αιμοδοσίας καθώς και να βελτιώσει τις συνθήκες διεξαγωγής της αιμοδοσίας.

Το εντύχημα είναι ότι οι προσπάθειες έφεραν θετικό αποτέλεσμα. Ο αριθμός των μελών της Τράπεζας αυξήθηκε σημαντικά και έφθασε τα 640 άτομα (10). Για την χρονιά του 1993 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 3 αιμοδοσίες. Ενώ από τότε που λειτούρησε ο θεσμός πραγματοποιήθηκαν 23 αιμοδοσίες, οι οποίες είχαν σαν αποτέλεσμα να τεθούν στην διάθεση της Τρά-

8. Δήμος Θεσ/νίκης: Πεύκωμα Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993

Έκδοση. Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πάτρος, σελ. 3

9. Συνέντευξη από την κ. ΤΣΙΡΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ προϊστομένη προγραμματών Κοινωνικής Πολιτικής

10. α) Δήμος Θεσ/νίκης: Πεύκωμα Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993.

Έκδοση. Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πάτρος, σελ. 17

β) Συνέντευξη από τον κ. ΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗ ΓΙΩΡΓΟ Υπεύθυνο Νογιστηρίου

των 2.567 φιλόλων σύμφωνα (11). Η σημαντική προσέλευση των αιμοδοτών οδήγησε στην αγορά και λειτουργία ενός ψηφιακού ηλεκτρονικού πίνακα για την τήρηση της σειράς προτεραιότητας. Επίσης αποφασίσθηκε να γίνεται επί 3 συνεχόμενες ημέρες και να συζηθούν τα κρεβάτια υποδοχής από 2 σε 3. Με τον τρόπο αυτό κατορθώθηκε και η καλύτερευση των συνθηκών διεξαγωγής της αιμοδοσίας. Ακόμη έγινε προμήθεια ενός αυτόματου εκδοτηρίου αριθμών προτεραιότητας και έτσι επιτυγχάνεται η μηχανογράφηση των αρχείων της Δημοτικής Τράπεζας Αίματος. Τέλος αξίζει ν' αναφερθεί ότι αγοράσθηκε ένας φασεινός ηλεκτρονικός πίνακας μετάδοσης μνημάτων και πώς είναι ανοικτό για όλους τους δημότες και για τους υπαλλήλους του Δήμου Θεσ/νίκης.

3. Ψυχογωγία

Ο Δήμος Θεσ/νίκης και σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Σύνδεσμων Δημοτικών Σχολείων Πευκασίας και το Κέντρο Οικογένειας Νεότητας φιλοξένηε κάθε χρόνο γύρω στα 250 παιδιά προσφύγων από την περιοχή της Πευκασίας στις εγκαταστάσεις του Στουρού (12).

Ακόμη η Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Θεσ/νίκης κάθε χρόνο διοργανώνει ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ για τα παιδιά των δημοτών καθώς και τα παιδιά των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών (13). Οι γιορτές του χορούμενου προγράμματος περιλαμβάνουν και πλούσια δώρα για όλες τις ηλικίες των παιδιών.

Ιδιαίτερη ενέργεια παρουσιάζει ο Δήμος Θεσ/νίκης στην Ψυχογωγία με την καθιέρωση του θεσμού των κατασκηνώσεων. Σε συνεργασία με τα δημοτικά διαμερίσματα και το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας Νεότητας (Κ.Κ.Ο.Ν) στάλθηκαν 100 παιδιά δημοτών σε διάφορες κατασκηνώσεις της Β. Ελλάδας (14). Η επιλογή των παιδιών έγινε με ευθύνη των Δημοτικών Διαμερισμάτων

11. Συνέντευξη από τον κ. ΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟ Υπεύθυνο Νογιστηρίου

12. Δήμος Θεσ/νίκης: Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993,

Εκδόση. Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πάτρος, σελ. 8

13. Στο ίδιο, σελ. 7

το δε κόστος των κατασκευών καλύφθηκε από το Κ.Κ.Ο.Π.

Η Υπηρεσία του Δήμου ανταποκρινόμενη στην επιθυμία του συνόλου των εργαζομένων στο Δήμο Θεσ/νίκης εγκαινίασε το καλοκαίρι 1990, το πρόγραμμα της αποστολής παιδιών δημοτικών υπολλήλων σε ιδιωτικές κατασκευές. Οικειώμα συμμετοχής είχαν όλοι ανεπιφύετα οι δημοτικοί υπάλληλοι (στακτικό ή έκτακτο), οι οποίοι είχαν παιδιά ηλικίας από 6 έως και 12 χρόνων. Οι κατασκευαστικοί χώροι επιλέγησαν από επιτροπή αξιολόγησης. Στάλθηκαν συνολικά 250 παιδιά και φιλοξενηθήκαν στις εγκαταστάσεις ιδιωτικών κατασκευών της Χαλκιδικής, Βόσσου και Καβόλας (15). Το ημερήσιο κόστος για κάθε παιδί ανήλθε στο ποσό των 4.500 δραχ. το οποίο καλύφθηκε εφ'ολοκλήρου από το δημοτικό προϋπολογισμό (16).

Παράλληλα με τις παραπάνω ενέργειες ο Δήμος Θεσ/νίκης έχει στραφεί εδώ και αρκετό καιρό στην αναζήτηση κατάλληλης περιοχής για την υδροση υδρόκτητης κατασκευής (17). Έτσι μετά από επίσημη έρευνα στο οριο του Ποταμού Αρναίας Χαλκιδικής και σε συνεργασία με τον τοπικό διορρχη και την Τοπογραφική Υπηρεσία του Δήμου εντοπίθηκε τελικά και αποτυπώθηκε δημοσία έκταση 54.362 τ.μ. στην θέση Ουραβόβορο, στην περιοχή Πηροσθούμια και έχουν ήδη ξεκινήσει οι απαραίτητες διαδικασίες για την έγκριση της παραχώρησης της παραπάνω έκτασης.

4. Παιδική Πρόσταση

Ο Δήμος Θεσ/νίκης εφαρμόσει και εφαρμόζει με επιτυχία την Κοινωνική Πολιτική στον ευαίσθητο τομέα των Παιδικών Σταθμών αφού όχι μόνο ευ-

14. Δήμος Θεσ/νίκης: Πρωτόκολλο: Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993

Έκδοση: Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πότρος, σελ. 15

15. Συνέντευξη από την κ. ΤΣΙΡΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ προϊσταμένη των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

16. Το ίδιο

17. Δήμος Θεσ/νίκης: Πρωτόκολλο: Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993

Έκδοση: Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πότρος, σελ. 15

νέχισε τη λειτουργία των ήδη υπάρχόντων, αλλά έβαλε και τις βάσεις για τη δημιουργία των νέων Παιδικών Σταθμών. Πιο συγκεκριμένα το 1986 λειτουργούσαν (3) τρείς και σήμερα είναι είκοσι τρείς (23) (18) .Βεβαίως, εκτός από την αύξηση του αριθμού των Παιδικών Σταθμών ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ποιοτική τους αναβάθμιση. Έτσι, ενώ κατά την αρχική φάση της λειτουργίας τους η τροφοδοσία γινόταν με έτοιμο φαγητό από εταιρείες, από το 1990 με τον κατάλληλο εξοπλισμό των υπάρχόντων μαγειρείων και τη δημιουργία νέων, οι Παιδικόί Σταθμοί αυτοτροφοδοτούνται. Καλύπτουν από μόνοι τους τις ανάγκες τους σε φαγητό, ανεβάζοντας παράλληλα και την ποιότητά του.

Το προσωπικό που στελεχώνει κάθε έναν από αυτούς τους Παιδικούς Σταθμούς είναι άρτιο εκπαιδευμένο προσωπικό και αποτελείται από: Βρεφικόμο, Νηπιαγωγό, Γυατρό, Γυμνάστρια, Μουσικό, Άσκήλα Ζωγραφική, Παγέρισσα. Ακόμα στην διάθεση του καθ'ένος σταθμού υπάρχει ένα λεωφορείο για την μεταφορά των βρεφών και νηπίων. Η συνολική επιχορήγηση και των 23 Παιδικών Σταθμών ανέρχεται περίπου στο ποσό των 250.000.000 δρχ. ετησίως (19) .

Άξιζει ακόμα να σημειωθεί ότι η Υπηρεσία προχώρησε και στην σημαντική καινοτομία της εξυπηρέτησης των εργαζομένων γονέων της πόλης κατά τις απογευματινές ώρες. Τέλος χρειάζεται να ειπωθεί ότι συνολικά η δόνηση των Παιδικών Σταθμών είναι περίπου στα 2.500 παιδιά (20) .

5. Κοινωνική Συμβολή

Ο Δήμος Θεσ/νίκης στο πλαίσιο της Κοινωνικής Πολιτικής που ασκεί διαθέτει κάθε χρόνο υψηλά ποσά προς ανακούφιση οικονομικά ασθενών και

18. Δήμος Θεσ/νίκης: Πέμπτο Διαθέσιμο Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993,

Έκδοση. Επιμέλεια: Κρήστος Α. Πάτρος, σελ. 11

19. Συνεντεύξη από την κ. ΤΣΙΦΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ προϊσταμένη των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

20. Το ίδιο

αναξιοπαθούντων δημοτών, καθώς επίσης και συλλόγων με Κοινωνική Πολιτιστική Θράση. Οι Σύλλογοι αυτοί με έδρα τους την πόλη της Θεσ/νίκης αναπτύσσουν δραστηριότητες που σκοπό έχουν την προώθηση και διαστήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ακόμα οργανώνουν εκδηλώσεις οι εισπράξεις των οποίων προσφέρονται για κοινωνικής σκοπούς ή ευαγρή έργα της πόλης.

Άλλης μορφής σύλλογοι που ενισχύθηκαν οικονομικά από τον Όμο, είναι αυτοί των ειδικών στόμων νευροπαθών και κωφωλών. Η Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών το έτος 1991 διέθεσε ακόμα ποσό των 10.000.000 δραχ. για την πληρωμή θενοδόχων που φιλοξένησαν Ελληνοπόντιους πρόσφυγες προσερχόμενους από την Σοβιετική Ένωση σαν ένα πρώτο κατόλιμα για τις πρώτες τους μέρες στην Ελλάδα και των πρώτων τους γεμιότων (21).

Τέλος ο Όμος Θεσ/νίκης δια Διευθύνσεως Κοινωνικών Υπηρεσιών στην προσπάθειά του να ανακουφίσει ταλαιπωρημένους συγγενεί-συναδούς ασθενών που νοσηλεύονται σε διάφορα νοσοκομεία της πόλης και προσέρχονται από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, τους πρόσφερε και προσφέρει κατόλιμα σε 13 δίκλινα δωμάτια που έχει στη διάθεσή του, στον κενό που λειτουργεί στο Κέντρο Φιλοξενίας του φιλανθρωπικού Σωματείου " Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ " στην περιοχή Ελευθέρας Πυλαίας. Για το σκοπό αυτό επιχορήγησε το φιλανθρωπικό Σωματείο με ποσό του 1.080.000 δραχ. για το έτος 1991. Κατά τον προαναφερόμενο χρόνο οι διανυκτερεύσεις των φιλοξενομένων ατόμων ανήθαν σε 5.323 έναντι 3.554 διανυκτερεύσεων το 1990. Κατά τη διάρκεια του έτους 1992 η επιχορήγηση έφτασε το ποσό του 1.200.000 δραχ (22).

4. Προγράμματα Επιμόρφωσης

Μετά την επιτυχία που γνώρισε ο θεσμός του Άνοιχτού Πανεπιστημίου,

21. Συνέντευξη από την κ. ΤΣΙΦΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ προϊσταμένη των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

22. α) Το ίδιο

β) Όμος Θεσ/νίκης/Διεύκωμ Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993,

Έκδοση: Επιμέλεια: Χρήστος Α. Πάτρος, σελ. 9

ο Δήμος Θεσ/νίκης συνεχίζει τις προσπάθειες για την επιμόρφωση και ενθάρμυνση των κατοίκων της πόλης γύρω από θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, επιτυγχάνοντας έτσι το ανέβασμα του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου των δημοτών. Οι κάτοικοι του Δήμου Θεσ/νίκης δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ενδεικτικό αυτού είναι το γεγονός ότι η συμμετοχή των πολιτών ετησίως είναι περίπου στο 2.500 άτομα (23). Οι κύκλοι σπουδών είναι: ΙΑΤΡΙΚΗ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ-ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΤΕΧΝΗ, ΝΟΜΙΚΗ, ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (24).

Διακεκριμένοι καθηγητές του Α.Π.Θ χρησιμοποιώντας οπτικά μέσα διδασκαλίας όπως διαφάνειες σλάιτς, χάρτες και στατιστικούς πίνακες αναπτύσσουν τα μαθήματα της ειδικότητάς τους, με απλότητα και επιστημονική ακρίβεια έτσι ώστε να κρατούν το ενδιαφέρον του κοινού αμετάβλητο. Τα μαθήματα του Άνοιχτού Πανεπιστημίου αρχίζουν τον Οκτώβριο και τελειώνουν τον Ιούνιο. Πραγματοποιούνται στην αίθουσα του Πανεπιστημίου στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο και στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Σήμερα το Άνοιχτό Πανεπιστήμιο υπόκειται στην Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Δήμου Θεσ/νίκης. Το κονδύλιο το οποίο διατείνεται για την λειτουργία του Άνοιχτού Πανεπιστημίου ανέρχεται στο ποσό των 7.000.000 δραχ. ετησίως (25).

7. Προστασία ηλικιωμένων

Σκοπός των ΚΑΠΗ του Δήμου Θεσ/νίκης είναι (26) : Πρώτον, η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμένουν αυτόνομοι, ισότιμοι και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου. Δεύτερον, η διαφύλαξη και συνεργασία του ευρύτερου κοινού και ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων. Τρίτον,

23. Συνέντευξη από την κ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ προϊσταμένη του τμήματος εκπαίδευσης

24. Δήμος Θεσ/νίκης: Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993,

Έκδοση, Επιμέλεια: Χρήστος Α. Πάτρας, σελ. 12

25. Συνέντευξη από την κ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ προϊσταμένη του τμήματος εκπαίδευσης

η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους.

Για την υλοποίηση αυτού του σκοπού αλλά κυρίως των προγραμμάτων των ΚΑΠΗ αυτά στελεχώνονται με ανάλογο εκπαιδευμένο προσωπικό, που αποτελεί από: Κοινωνική Ψευτουργό, Εργγοθεραπευτή, Ιατρό ή Γηρότρο η Ειδικό Παθολόγο, Άδελφή Επισκέπτρια ή Νοσηκόμοι, Οικογενειακή Βοηθό(27).

Πιο συγκεκριμένα οι υπηρεσίες που προσφέρουν και τα προγράμματα έχουν ως εξής (28): Πρώτον, προσφέρεται κοινωνική εργασία. Μέσω αυτή παρέχεται από την Κοινωνική Ψευτουργό συμβουλευτική και πληροφόρηση για την αντιμετώπιση διαφόρων δυσκολιών και προβλημάτων που παρουσιάζονται στην τρίτη ηλικία.

Δεύτερον, παρέχεται τακτική ιατρική παρακολούθηση καθώς και πληροφόρηση σε θέματα υγείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από τον Ιατρό και την επισκέπτρια υγείας.

Τρίτον, για την εξυπηρέτηση ηλικιωμένων που έχουν ανάγκη φυσιοθεραπείας στο χώρο των ΚΑΠΗ λειτουργεί οργανωμένο φυσιοθεραπευτήριο.

Τέταρτον, προσφέρεται βοήθεια από την Οικογενειακή βοηθό σε άτομα που ζουν μόνοι τους και δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν. Στη βοήθεια αυτή περιλαμβάνεται η καθαριότητα του χώρου που μένει το μέλος, ελαφρύ μαγειρέμα, πλύσιμο καθώς και διάφορες μικροεξυπηρετήσεις.

Τέλος, πέμπτον, πρέπει να αναφερθεί ότι τα ΚΑΠΗ κάθε χρόνο πραγματοποιούν αποστολές ηλικιωμένων στις ορεινές κατασκηνώσεις της Κοινότητας Βερεσσίκου, η επιλογή των οποίων γίνεται από το Δημοτικό Σύμβουλο. Επιλέγονται κυρίως ηλικιωμένοι που έχουν χαμηλό εισόδημα, είναι μοναχικοί και αυτοεξυπηρετούμενοι και δεν καλύπτονται από κανένα ταμείο. Το ημερήσιο κόστος καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τον Δήμο Θεσ/νίκης.

26.Κανονισμός Εσωτερικής Ψευτουργίας των ΚΑΠΗ Α,Β,Γ,Δ Δημοτικών Δήμων Ριζομάτων Θεσ/νίκης 1998, άρθρο 1, σελ.1

27.Στο ίδιο, άρθρο 2, σελ.1

28.Δήμος Θεσ/νίκης: Δεύκωμα Δεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993, Έκδοση, Επιμέλεια Κρήστος Α.Πάτρας, σελ.18

Σε όλα τα ΚΑΠΗ εγγράφονται άτομα ηλικίας 60 χρόνων και πάνω οι οποίοι είναι κάτοικοι της περιοχής που λειτουργεί το Κέντρο, γυναίκες και άντρες χωρίς διάκριση οικονομικών, κοινωνικών και θρησκευτικών δυνατοτήτων. Η εγγραφή τους γίνεται ύστερα από την ενημέρωσή τους σχετικά με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Κέντρου. Τα μη μέλη (σύζυγοι) επιβιβάζονται να καλύπτουν το κόστος για την συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται. Όλα τα μέλη έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις. Είναι ισοτίμητα και δικαιούνται όλων των υπηρεσιών που προσφέρει το ΚΑΠΗ στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

Μια από τις υποχρεώσεις των μελών του κάθε ΚΑΠΗ είναι η καταβολή ετήσιας συνδρομής κατά την πρώτη τους εγγραφή και κατά την ανανέωση της εγγραφής τους που διενεργείται τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο κάθε χρόνο. Οικονομική παράταση δίδεται κατόπιν απόφασης του Ο.Σ. Το ύψος της συνδρομής καθορίζεται από το Ο.Σ του κάθε ΚΑΠΗ. Η εποπτεία του κάθε κέντρου ασκείται από επταμελές διοικητικό Συμβούλιο του οποίου πρόεδρος είναι ο Δήμαρχος ή Αντιδήμαρχος (29).

29. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 119/8.9.1983 τ.Α') με βάση της διατάξεις του Π.Δ 331/83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

Ο Δήμος Αμπελοκήπων από νωρίς έδειξε ενδιαφέρον για τα προβλήματα των πολιτών και γι' αυτό πιέζει την πολιτεία για την λύση των προβλημάτων. Ταυτόχρονα όμως έχει πάρει πρωτοβουλίες για την ανακούφιση και υποχώγηση των πολιτών.

1. Υγειονομική περίθαλψη

Με μεγάλες ελλείψεις σε ιατρικό προσωπικό και μάλιστα βασικών ειδικοτήτων και χωρίς άκτινολογικό και Πικροβιολογικό, το ήδη υπάρχον πολυιατρείο στην οδό Γιαννακοπούλου αδυνατεί να καλύψει και τις στοιχειώδεις ανάγκες των κατοίκων των Αμπελοκήπων (1). Αυτό συμβαίνει κυρίως γιατί οι γιατροί του Πολυιατρείου εργάζονται σε εθελοντική βάση και μόνο κάποιες απογευματινές ώρες. Σε αντίθεση μ' αυτό οι ανάγκες των κατοίκων για να καλυφθούν απαιτούν ολική απασχόληση των γιατρών σε καθημερινή βάση. Όλα αυτά έχουν σαν αποτέλεσμα οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α που πληρώνουν σημαντικό ποσό στο Ίδρυμα, να καταφεύγουν σε άλλες υπηρεσίες (κεντρικό Ι.Κ.Α) γιόπως για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα υγείας τους.

Εσσι ταλαιπωρούνται αλλά και επιβαρύνονται οικονομικά πολλές φορές. Ο Δήμος Αμπελοκήπων διοργανωρηθήκε αρκετές φορές στις Διευθύνσεις του Ίδρυματος για την απορόδεκτη αυτή κατάσταση. Το νέο πολυιατρείο του Ι.Κ.Α που ξεκίνησε η κατασκευή του σε οικόπεδο που παραχώρησε ο Δήμος θα λύσει προβλήματα υγείας των ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α, όχι όμως όλα. Μένουν από εξω οι ασφαλισμένοι των άλλων ταμείων (Ο.Γ.Α, Τ.Ε.Β.Ε) και οι ανασφάλιστοι. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί με προοπτική Κέντρον Υγείας Αστικού Τύπου, βέβαια με οικογενειακούς γιατρούς σε περιφερειακό ιατρείο θα καλύψει όλους τους τους κατοίκους των Αμπελοκήπων.

1. Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΔΑ Αντιδήμαρχος Αμπελοκήπων

Παράλληλα με το Πολυιατρείο του Ι.Κ.Α, από το Δεκέμβριο του 91' άρχισε η λειτουργία του Δημοτικού Πολυιατρείου Αμπελοκήπων (2). Με διάφορα προβλήματα στην αρχή που σιγά σιγά όμως επιλύονται και έτσι βελτιώνεται καθημερινά η λειτουργία του Πολυιατρείου. Δεκαπέντε ιατροί και επτά Νοσηλεύτριες-Νοσηλεύτρες προσφέρουν δωρεάν φροντίδα και περίθαλψη στους πολίτες των Αμπελοκήπων, ανακουφίζοντας μεγάλο αριθμό δημοτών από προβλήματα υγείας που έχουν. Ηδη σήμερα λειτουργούν καθημερινά 6.00-8.30 το απόγευμα δεκατρία ιατρεία με όλο το βασικό εξοπλισμό που είναι απαραίτητος σήμερα (καρδιολογικό, DOPPLER).

Λειτουργούν: Παθολογικό-Χειρουργικό-Ρευματολογικό-Καρδιολογικό-2. Ρ. Ω-Υπερτασολογικό-Παιδιατρικό-Χειρουργικό-Ορθοπαιδικό-Αγγειοχειρουργικό-Γερματολογικό και Ιατρείο Πόνου.

Το Μικροβιολογικό Εργαστήριο με ένα Μικροβιολόγο και έξι Παρασκευάστριες και με σύγχρονο βιοχημικό αναλυτή, προσφέρει στους δημότες των Αμπελοκήπων 15 εργαστηριακές εξετάσεις σε 3' της ώρας και στη συμβολική τιμή των 300 δραχ. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για όλους τους πολίτες και ειδικά για τους υπερήλικες γιατί αποφεύγουν την ταλαιπωρία της μετακίνησής τους στο κεντρικό κατάστημα του Ι.Κ.Α. Το εργαστήριο λειτουργεί καθημερινά 5.30-8.30 το απόγευμα και το Σάββατο 9.00-10.00 το πρωί. Σύντομα με την διευθέτηση κάποιων τεχνικών και νομικών προβλημάτων θα ξεκινήσει το πρώτο Πολυιατρείο με λειτουργία καθημερινά Παθολογικό - Γυναικολογικό Ιατρείο και πλήρη Μικροβιολογικό Εργαστήριο. Θα στελεχωθεί από τρεις γιατρούς, μια παρασκευάστρια, μια νοσηλεύτρια και μια κοινωνική λειτουργό, σε καθημερινή βάση. Παράλληλα θα εξακολουθήσει να λειτουργεί και το απογευματινό Πολυιατρείο με εξειδικευμένες ειδικότητες και με εθελοντική προσφορά γιατρών, παρασκευαστριών και νοσηλευτριών.

2. α) Δήμος Αμπελοκήπων: Δεύκωμα 1992-93, σελ. 45

β) Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχο του Δήμου Αμπελοκήπων

Άκόμα στο Δήμο Αμπελοκήπων μετά την συμφωνία αυτού με την Διεύθυνση του ΕΚΑΒ Θεσ/νίκης, ασθενοφόρο του ΕΚΑΒ σταθμεύει στους Αμπελοκήπους και συγκεκριμένα στο ΚΑΠΗ Ελευθερίας και 28ης Οκτωβρίου (3). Στο πληρώμα του ασθενοφόρου έχει διατεθεί ειδικός χώρος και τηλέφωνο. Ηδη συμπληρώθηκε ένας χρόνος που το ασθενοφόρο σταθμεύει στους Αμπελοκήπους προσφέροντας γρήγορη εξυπηρέτηση στους δημότες. Οι πολίτες των Αμπελοκήπων πρέπει να καλούν σε περιπτώσεις ανάγκης το ασθενοφόρο του ΕΚΑΒ ειδοποιώντας το 166 γιατί γίνεται ταχύτερα η μετακίνηση του αρρώστου και μάλιστα στο κατάλληλο Νοσοκομείο και κλινική, πράγμα που αποβάλλει πολλές φορές σπύριο για την ζωή του αρρώστου.

Τέλος, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αμπελοκήπων αποφασίστηκε και λειτουργεί περίπου δύο χρόνια τώρα, Δημοτική Τράπεζα Αίματος. Στόχος αυτής είναι η εξασφάλιση παρακαταθήκης μονόδων αίματος στην αιμοδοσία του Γ.Ν. Άγιος Πούλος (Φαύνικα) για να χρησιμοποιείται από τους δημότες των Αμπελοκήπων που θα έχουν ανάγκη (4). Για το σκοπό αυτό ορίστηκε τριμελής επιτροπή που είναι υπεύθυνη για την Τράπεζα Αίματος και την διενέργεια εθελοντικής αιμοδοσίας. Ηδη έγιναν πέντε αιμοδοσίες οι οποίες είχαν τον αποτέλεσμα να τεθούν στη διάθεση της Τράπεζας 500 φιάλες αίμα οι οποίες διατίθενται για τις ανάγκες μεταγγίσεων των δημοτών. Η προσπάθεια για το μέλλον είναι η καταγραφή των ομάδων αίματος του πληθυσμού η συνένωση των προσπαθειών όλων των φορέων των Αμπελοκήπων σε μια ενιαία Τράπεζα Αίματος και κυρίως η διαπολιτευτική των πολιτών στην πράξη της εθελοντικής αιμοδοσίας, των οποίων η προσέλευση δεν ήταν αυτή που έπρεπε-100 αιμοδότες- δεδομένου ότι πρόκειται για ένα δήμο με 80.000 κατοίκους (5).

Πρέπει να κατανοηθεί ότι το ανθρώπινο αίμα είναι απαραίτητο για

3. α) Δήμος Αμπελοκήπων: Πεύκωμα: 1992-93, σελ. 45

β) Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΔΑ Αντιδήμαρχος Αμπελοκήπων

4. Στο βιβλίο με 4α

5. Συνέντευξη με την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΔΑ Αντιδήμαρχος Αμπελοκήπων

την αντιμετώπιση διαφόρων παθήσεων και εγχειρήσεων και δυστυχώς δεν μπορεί να βρεθεί από πουθενά αλλού παρά μόνο από τους ανθρώπους. Δυστυχώς για τη χώρα μας οι ανάγκες αίματος είναι αυξημένες και η Ελλάδα τις καλύπτει σε μεγάλο ποσοστό (40%) από εισαγωγές αίματος από την Ελβετία. Μπορούμε και πρέπει να βοηθήσουμε όλοι τους συνανθρώπους μας και πιθανόν αύριο τον εαυτό μας.

2. Συμβουλευτικός Σταθμός

Ζούμε σε μια κοινωνία όπου η οικονομική ασφυξία, η ανεργία, τα οικονομικά προβλήματα καθώς και ο κοινωνικός περιγυρος συμπιέζουν όλο και περισσότερο τον άνθρωπο. Πολλά είναι αυτά που τον οδηγούν στην φυγή, το άγχος, τα νορκωτικά και το αλκοόλ. Ο Συμβουλευτικός Σταθμός του Δήμου Αμπελοκήπων με τον Ψυχολόγο κ. Γιάννη Βασιλάδη, προσπαθεί να βοηθήσει τα άτομα αυτά (6). Σήμερα 120 άτομα δέχονται την φροντίδα του Σταθμού και με τις συμβουλές του Ψυχοθεραπευτή σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο με σκοπό την ανάπτυξη της ψυχικής άμυνας των ανθρώπων απέναντι στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Επίσης στα πλαίσια της προσπάθειας να βοηθηθεί η οικογένεια, το παιδί και ο νέος, δημιουργήθηκε η ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ, με σκοπό την ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων.

Μέσα στο 1995 προγραμματίζεται η ανάπτυξη του Ψυχοκοινωνικού Κέντρου σε ιδιόκτητο κτίριο του Δήμου. Θα ασχοληθεί με την φροντίδα των ατόμων που έχουν εξάρτηση από χημικές ουσίες (νορκωτικά, αλκοόλ) καθώς και με διάφορα ψυχοκοινωνικά προβλήματα των πολιτών. Θα λειτουργεί με Ψυχολόγο, Κοινωνικό Παιδουργό και Ψυχίατρο σε επιστημονική συνεργασία με το Δημόσιο Ψυχιατρείο.

Στη κατεύθυνση αυτή θα ενεργοποιηθούν οι Σύλλογοι Γονέων καθώς και οι Διευθυντές των σχολείων. Ηδη συγκροτήθηκαν τέσσερις ομάδες συνολικού

6. α) Δήμος Αμπελοκήπων: Ήλικια 1992-93, σελ. 47

β) Συνέντευξη με την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχος Αμπελοκήπων

αριθμού 100 ατόμων. Ταυτόχρονα ξεκινά και η απογραφή ατόμων με ειδικές ανάγκες για να είναι αποτελεσματικότερη η βοήθεια στα άτομα αυτά (εργασιοθεραπεία-φυσιοθεραπεία).

3. Προστασία ηλικιωμένων

Τα Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων γεννηθήκαν σαν ιδέα στην Ελλάδα και πραγματοποιήθηκαν στην δεκαετία του 80'. Σκοπός τους είναι η φροντίδα των ηλικιωμένων και η διατήρησή τους σαν ενεργά άτομα στην κοινωνία (7). Η συναναστροφή των ηλικιωμένων μεταξύ τους, η ενεργός συμμετοχή τους σε όλες τις κοινωνικές δραστηριότητες, η ψυχογόνια, η πολιτιστική και καλλιτεχνική δημιουργία, η ιατρική φροντίδα και η αντιμετώπιση διαφόρων οικογενειακών προβλημάτων είναι μερικοί από τους τομείς της δραστηριότητας των Κ.Α.Π.Η. Από την πρώτη στιγμή ο θεσμός των ΚΑΠΗ αγκαλιόστηκε από τους ηλικιωμένους και σήμερα αποτελεί αξιοπροσπευστη κατέκτησή τους.

Στους Αμπελοκήπους λειτουργούν σήμερα δύο Κ.Α.Π.Η με μεγάλη συμμετοχή πολιτών και πληθώρα δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Το Α' Κ.Α.Π.Η στεγάζεται σε ενδοκλιζόμενο κτίριο στην οδό Αλκιβιάδη, ενώ το Β' Κ.Α.Π.Η στο δημοτικό κτίριο της 28ης Οκτωβρίου. Έρresκεται στο στάδιο της κατασκευής το Κ.Α.Π.Η της οδού Βύρωνος που θα στεγασθεί το Α' Κ.Α.Π.Η. Υπάρχει όμως μεγάλη καθυστέρηση στην αποπεράτωσή του. Ο δήμος Αμπελοκήπων πιέζει την πολιτεία και το Υπουργείο Πρόνοιας για την γρήγορη κατασκευή του.

Το Α' Κ.Α.Π.Η της οδού Αλκιβιάδη είναι το πρώτο που λειτουργήσει στους Αμπελοκήπους. Έχει 850 μέλη και έχει να παρουσιάσει πλούσια δραστηριότητα. Κοτό τον τελευταίο χρόνο (8) φιλοξενήθηκαν μέλη του Κ.Α.Π.Η στις κατασκηνώσεις Νεπτοκεριός αλλά και στα Ήουτρό, διοργανώθηκαν μουσικοχορευτικές βραδιές με κέφι και ζωντόνια, συμμετείχε στο τμήμα εργο-

7. Δήμος Αμπελοκήπων#Περίοδος 1992-93, σελ.47

8. Συνέντευξη με την κ.ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχο Αμπελοκήπων

θεραπείας στο περίπτερο της τριτης ηλικίας στη Δ.Ε.Θ., έγινε η έκθεση εργασιών της ομάδας γυναικών του Κ.Α.Π.Η, γιορτάστηκε η Πανελλήνια Ημέρα Ηλικιωμένων. Ακόμα, οργανώθηκαν εκδρομές σε διάφορα μέρη της χώρας ημερήσιες και πολυήμερες, ξεκίνησε η δημιουργία της γυναικείας χορωδίας του Κ.Α.Π.Η. Τέλος εκδόεται με επιτυχία το ενημερωτικό δελτίο του Κ.Α.Π.Η.

Το Β' Κ.Α.Π.Η στην συμβολή των οδών 28ης Οκτωβρίου και Ελευθερίας είναι το δεύτερο που λειτουργήσει στους Αμπελόκηπους. Κατά τον τελευταίο χρόνο παρουσίασε μια αξιολογηθείσα δραστηριότητα (9) οργανώθηκαν εκδρομές σε διάφορα μέρη της χώρας, συμμετείχε με τη χορωδία του σε διάφορες εκδηλώσεις του Δήμου αλλά και άλλων Δήμων, λειτουργήσει ομάδα ηλικιωμένων που σε συνεργασία με το Συμβουλευτικό Σταθμό οργάνωσε συζητήσεις σε θέματα που αφορούν τα μέλη. Ακόμα η Κοινωνική Ψευτουργός ασχολήθηκε με ατομικά και οικογενειακά προβλήματα των διαφόρων ατόμων και ενδιαφέρθηκε για την καλύτερη εξυπηρέτηση πολιτών από διάφορους οργανισμούς. Επίσης ξεκίνησε η λειτουργία του φυσιοθεραπευτηρίου και έγιναν 770 θεραπείες. Τέλος σε συνεργασία με την Κ.Ε.Ν έγιναν συζητήσεις για το περιβάλλον και την ανακύκλωση.

4. Παιδική Προστασία

Οι πόλεις σήμερα έχουν αλλάξει. Δεν υπάρχουν πλέον ελεύθεροι χώροι και αλάνες για να παίξουν τα παιδιά. Αυτό κλείνονται μέσα στους τέσσερις τοίχους και δέχονται μόνο το ερεθίσμα της τηλεόρασης. Οι παιδικό σταθμοί βοηθούν στην μόρφωση του παιδιού, στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και στη διαπαιδαγώγησή του στις έννοιες της κοινωνικότητας, της αλληλεγγύης και της ευγενικής άμυνας. Ταυτόχρονα συμβάλλουν στη δυνατότητα της μητέρας να εργαστεί.

Σήμερα στους Αμπελόκηπους λειτουργούν (3) τρεις Κρατικό Παιδικό Σταθμό. Εξυπηρετούν 162 παιδιά συνολικά και καλύπτουν μόνο το 5% των

ανσγκών του Δήμου αφού τα μικρά παιδιά στους Αμπελόκηπους είναι περίπου 4.000 (10). Σ' αυτό τον πολύ σημαντικό τομέα δυστυχώς σαν Δήμος οι Αμπελόκηποι υστερούν σε πρωτοβουλία αφού μέχρι τώρα έχει δημιουργηθεί μόνο ένας Δημοτικός Παιδικός Σταθμός, ενώ προγραμματίζεται η λειτουργία τριών ακόμη.

5. Προγράμματα Ε.Ο.Κ

Η Ευρώπη -πιο συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί για την χώρα μια πραγματικότητα. Η Ελλάδα είναι φανερό πως στο ορατό μέλλον θα ανεπτυχθεί μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης γι' αυτό θα πρέπει να μάθει να ζει αλλά και να παλεύει μέσα σ' αυτό. Ο Δήμος Αμπελοκήπων μπήκε θορακικά στο Ευρωπαϊκό παιχνίδι και το διεύρινε. Η Ευρωπαϊκή πολιτική του Δήμου στοχεύει κυρίως στην οικονομική ενίσχυση του Δήμου μέσω των ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην κατόκτηση της τεχνογνωσίας που ενδιέφερε την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και στη δημιουργία σταθερών δεσμών με Ευρωπαϊκές πόλεις και φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (11).

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν αυτοί οι στόχοι, ο Δήμος Αμπελοκήπων έχει προβεί σε κάποιες ενέργειες: Πρώτον, συντάσσει προγράμματα. Συναχίζει τα σεμινάρια για άνεργους νέους (χρήση COMPUTERS, γραφικές τέχνες, σχεδιαστών, υποδομηματοποιίας) και επαγγελματίες (κατάρτιση εμπόρων), που χρηματοδοτούνται κατά 75% από Ευρωπαϊκό κονδύλιο και τα υπόλοιπα από τον Δήμο (12). Δεκάδες νέοι και επαγγελματίες των Αμπελοκήπων παρακολούθησαν τα προγράμματα αυτά. Από το 1992 τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πολλαπλασιάζονται. Μέσα από αυτά τα προγράμματα θα εξυπηρετηθούν αρμοδιότητες του Δήμου όπως είναι η σύνταξη Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (ταπ), η πολιτιστική δραστηριότητα (Βάπτρο-Κινηματογράφος), η πρωτοβάθμια φροντίδα και περίθαλψη (δημοτικό πολυκέντρο), η

10. Δήμος Αμπελοκήπων: Πευκόμο: 1992-93, σελ. 48

11. Στο ίδιο, σελ. 40

12. Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχο Αμπελοκήπων

καταπολέμηση των ναρκωτικών (Ψυχοκοινωνικός, Συμβουλευτικός Σταθμός), η προληπτική οδοντιατρική φροντίδα (13). Ακόμα η αποκατάσταση διωφόρων ορθοπεδικών και κινητικών προβλημάτων των πολιτών καθώς και η ανάπτυξη του τομέα της εργοθεραπείας. Επίσης η βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών από τους Παιδικούς Σταθμούς, η καταπολέμηση της ανεργίας των νέων γυναικών και τέλος η κατάρτιση και εξειδίκευση των Δημοτικών Υπαλλήλων.

Δεύτερον, συμμετείχε σε Ευρωπαϊκές Ομάδες Δουλείας (14). Μετά το ταξίδι του Δημάρχου στη Μπολόνια της Ιταλίας, ο Δήμος αποκτά σύνδεση με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Πόλεων και Περιφερειών. Εντάσσεται σε δύο ομάδες δουλείας. Το Ατελιέ I και το Ατελιέ IV όπου συμμετέχουν και άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις, με αντικείμενο την Τοπική Ανάπτυξη, την ανεργία και την απασχόληση. Στο πλαίσιο του Ατελιέ IV ο Δήμος Αμπελοκήπων και άλλες ελληνικές πόλεις δημιουργούν μια κοινοπραξία για την καλύτερη εκμετάλλευση των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος τρίτον, προσφέρει υποτροφίες στο εξωτερικό. Το φθινόπωρο του 91' μπαίνουν στο Δήμο οι βάσεις για ένα δίχρονο πρόγραμμα υποτροφιών (πρόγραμμα EUROFORM) γαλλομαθών νέων των Αμπελοκήπων, πτυχιούχων Πανεπιστημίων. Την Άνοιξη του 92' δύο δημώτισσες των Αμπελοκήπων μετά από συνέντευξη στη Γαλλική γλώσσα, επιλέχθηκαν για να σπουδάσουν σε Πανεπιστήμιο του Παρισιού, στην ειδικότητα των ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. Ο Δήμος Αμπελοκήπων χρηματοδότησε τις σπουδές με ένα ποσοτό της τάξεως του 25%, ενώ το υπόλοιπο 75% καλύφθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από το πρόγραμμα EUROFORM (15).

13. α) Δήμος Αμπελοκήπων: Πένηκωμα 1992-93, σελ. 40

β) Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχο Αμπελοκήπων

14. Στο ίδιο με 13α

15. Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Αντιδήμαρχο Αμπελοκήπων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

Η "Στρατηγική Ανάπτυξη" του Δήμου Νεάπολης είναι ένα σχέδιο το οποίο με βάση τα πολεοδομικά και κοινωνικά δεδομένα της περιοχής θα δώσει απάντηση στα μικρά και μεγάλα προβλήματα και μέσω από μια ιεράρχηση στόχων και προτεραιοτήτων σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα θα διαμορφώσει νέα δεδομένα για την περιοχή, πιο αναβαθμισμένα και πιο αναπτυγμένα. Η εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του Δήμου Νεάπολης ήδη ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε στα μέσα του 1993. Με το σχέδιο αυτό λοιπόν επιδιώκεται να εξυπηρετηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η οργάνωση της Νεάπολης ώστε να εξασφαλίζει ανθρώπινες συνθήκες ζωής για βελτίωση των ήδη παρεχομένων υπηρεσιών. Ένας από τους κυριότερους τομείς παρέμβασης που υπόκειται μέσα στις γενικότερες πρωτοβουλίες του Δήμου στο διαμορφωμένο Σχέδιο Ανάπτυξης είναι η Κοινωνική Πολιτική. Σ' αυτό τον τομέα κύριο μέλημα του Δήμου είναι η ανάπτυξή του σε έκταση και ποιότητα ώστε μέσω από διαρκή συμπλήρωση του εξοπλισμού και της υποδομής καθώς με πρωτοβουλίες ανθρώπινης αλληλεγγύης να διαμορφώνεται στην περιοχή μια τοπική κοινωνία κατανόησης και αλληλεγγύης. Οι κοινωνικοί φορείς που ασχολούνται με τον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής στο Δήμο Νεάπολης είναι η Δ.Ε.Τ.Π.Α.Α.Ν και το Α΄, Β΄ Κ.Α.Π.Η (1).

1. Ψυχογωγία

Η Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Πολιτιστικής Αθλητικής Ανάπτυξης του Δήμου Νεάπολης αποτελεί μια δημοτική επιχείρηση με κερδοσκοπικό χαρακτήρα, σε ορισμένα τμήματα μόνο με σκοπό το συνδυασμό της ανάπτυξης της επιχείρησης και της κοινωνικής πολιτικής. Έτσι ένα ποσοστό από τα

1. Συνέντευξη από την κ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ ΠΕΛΑΓΙΑ Υπεύθυνη σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Νεάπολης

κέρδη των κερδοφόρων τμημάτων επενδύεται σε κοινωνικά έργα του Δήμου (2). Ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 1989 και λειτούργησε τον Απρίλιο του 1990

Τα πρώτα τμήματα που λειτούργησαν ήταν δύο Δημοτικά Γυμναστήρια- που αποτελούν κερδοφόρα τμήματα- και το Δημοτικό αναψυκτήριο στο Πάρκο Ρουμάνικα. Σήμερα λειτουργεί και ένα δεύτερο αναψυκτήριο στο Πάρκο Διαβάκη το οποίο είναι μέσο μόνο θερινό και αποτελεί κι αυτό ένα κερδοφόρο τμήμα.

Έχει τεθεί σε λειτουργία και ένα Κέντρο Φύλαξης Παιδιού με δύο βρεφικά παρορτήματα. Κατά το έτος 1990-1991 το δυναμικό του σταθμού ήταν 90 παιδιά (3). Το 1991-1992 ήταν 126 παιδιά και το 1992-1993 αυξήθηκε σε 140 παιδιά. Ένα από τα πιο αξιολογικά και σημαντικά τμήματα της Δημοτικής Επιχείρησης είναι το Κέντρο Νεότητας. Στόχος του είναι η παροχή ψυχαγωγίας στους νέους, δίνοντας παράλληλα διέξοδο στα ενδιαφέροντά τους καθώς και διεύρυνση αυτών. Οι νέοι του Κέντρου Νεότητας είναι οργανωμένοι σε ομάδες.

Μια από τις ομάδες που λειτουργούν είναι αυτή του τμήματος Δημοσιογραφίας. Η ομάδα αυτή έχει την επιμέλεια της μηνιαίας εφημερίδας του Κέντρου Νεότητας, με τίτλο "Διέξοδος" (4). Αυτή τη στιγμή είναι υπό έκδοση το 20ο τεύχος και στην εφημερίδα αυτή γράφουν παιδιά από το τμήμα αυτό και το Κέντρο Νεότητας. Η εφημερίδα διακινείται μέσω του Πνευματικού Κέντρου, του Κέντρου Νεότητας και διανέμεται σε σχολεία και καταστήματα της περιοχής.

Επίσης λειτουργεί και Ομάδα Οικολογίας, η οποία έχει σαν βασικό στόχο την προστασία του περιβάλλοντος (5). Τα παιδιά της ομάδας αυτής έχουν ήδη έρθει σε επαφή με το Κέντρο Πρώιμης Αγριών Ζώων και Πουλιών

3. Συνέντευξη από την κ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ ΠΕΛΑΓΙΑ Υπεύθυνη σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής

4. ΠΟΥΦΗ Α. - ΜΙΚΑΗΛΟΓΙΑΝΝΗ Ι. : Έρευνα και μελέτη για τον Δήμο Νεάπολης 1992, σελ. 42

5. Στο ίδιο, σελ. 43

και επιδιώκεται η στενότερη συνεργασία μ' αυτό. Ακόμο υπάρχει συνεργασία με το Σύλλογο Ομοσπονδιασών και Πυροσβεστικη μέσω από την οποία δόθηκε η ευκαιρία στα μέλη της ομάδας να λάβουν συμμετοχή σε εκδρομή υπό μορφή έρευνας. Υπάρχει ακόμα προγραμματισμός για μαθήματα και εκδρομές με θέματα που έχουν σχέση με την ανακύκλωση, τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, τα αισθητικά δάση και τους υδροβιότοπους. Σκοπός αυτών είναι η διεύρυνση έρευνας και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων με παράλληλη προβολή φωτογραφιών και σλάιτς.

Μια άλλη ομάδα που λειτουργεί στο Κέντρο νεότητας είναι αυτή της Φωτογραφίας. Έχει ήδη αρχίσει ο 3ος κύκλος μαθημάτων. Η διάρκεια του κάθε κύκλου είναι 4 μήνες και η συμμετοχή αυξημένη. Στόχος των μαθημάτων είναι η τεχνική λήψη φωτογραφίας με συνεργασία των Δήμων Τριανόνας και Σουφουπόλης (6).

Τέλος υπάρχει και η Ομάδα Κινηματογράφου. Στόχος αυτής της ομάδας είναι η δημιουργία κινηματογραφικής λέσχης, η οποία θα επιμελείται το πρόγραμμα στον θερινό και χειμερινό κινηματογράφο (7). Ακόμο γίνεται επιμόρφωση των μελών σε θέματα τεχνικής και ιστορίας του κινηματογράφου ενώ υπάρχει η προοπτική να γυρίσουν τα ίδια τα μέλη μια ταινία μικρού μήκους.

Πέρα από τις παραπάνω ομάδες διοργανώνονται και άλλες παράλληλες εκδηλώσεις όπως είναι μουσικές βραδιές με συγκροτήματα που αποτελούνται από τα παιδιά του Κέντρου και ομάδες που αφορούν το AIDS, την αντισύλληψη και τα ναρκωτικά με παράλληλη προβολή ταινίας ύστερα από συνεργασία με την Θεραπευτική Κοινότητα " ΙΘΑΚΗ ".

Το Κέντρο Νεότητας επιχορηγείται από το Δήμο Νεάπολης με ένα ποσό που ανέρχεται σ' αυτό των 60.000.000 δραχ. ετησίως (8).

6. ΠΟΥΦΗ Α.-ΜΙΚΑΗΛΟΓΙΑΝΝΗ Ι. : Έρευνα και μελέτη για τον Δήμο Νεάπολης 1992, σελ. 43

7. Στο ίδιο, σελ. 44

8. Συνέντευξη από την Προϊσταμένη του Οικονομικού Τμήματος του Δήμου

2. Προσφορά πλικτωμένων

Στο Δήμο Νεάπολης σήμερα λειτουργούν δύο Κ.Α.Π.Η. Το Α΄ Κ.Α.Π.Η στεγάζεται στην οδό Π.Κουντουριώτη 29 και το Β΄ Κ.Α.Π.Η στην οδό Κομνηνού 3. Τα δύο Κ.Α.Π.Η στελεχώνονται από (4) τέσσερις υπαλλήλους (9) μια Νοσηλεύτρια, μια Φυσιοθεραπεύτρια, μια Κοινωνική Ηεττουργό και μια Οικογενειακή Βοηθό. Το ιατρείο των Κ.Α.Π.Η είναι ανοιχτό κάθε μέρα και δύο φορές την εβδομάδα το επισκέπτεται γιατρός, ενώ τις υπόλοιπες μέρες γίνονται κυρίως εξετάσεις γάλακτος και πιεσης και δίνονται πληροφορίες σε θέματα υγείας. Η δύναμη των δύο Κ.Α.Π.Η σε μέλη αυτή τη στιγμή είναι 900 άτομα για το πρώτο και 720 για το δεύτερο (10). Το μεγαλύτερο ποσοστό όμως συμμετέχει κυρίως στον τομέα της υγείας.

Η Κοινωνική Ηεττουργός είναι υπεύθυνη για την εγγραφή των μελών, τη διοργάνωση εκδηλώσεων, ομιλιών με περιεχόμενο κυρίως θέματα που αφορούν προβλήματα ιατρικά, συντάξεων και του Δήμου Νεάπολης γενικά. Συχνά επισκέπτεται μέλη του Κέντρου στο σπίτι, όταν έχουν ανάγκη.

Επισκέψεις πραγματοποιούν κυρίως η Νοσηλεύτρια και η Φυσιοθεραπεύτρια του Κέντρου σε άτομα που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα υγείας. Ο αριθμός των ατόμων φθάνει σε ένα ποσοστό 20-30% του συνόλου των μελών και των δύο Κ.Α.Π.Η (11).

Μέσα στο χώρο και των δύο Κ.Α.Π.Η λειτουργεί κυλικείο, στη διαχείριση και λειτουργία του οποίου συμμετέχουν μόνο άντρες. Εγινε κάποια προσπάθεια για να πηγαίνουν και οι γυναίκες στο χώρο αυτό, όμως δεν απέδωσε. Έτσι βρέθηκε άλλος τρόπος, εδώ και 3 χρόνια σε άλλο χώρο των Κέντρων οι γυναίκες συγκεντρώνονται κάθε Τετάρτη και διοργανώνουν συνήθως εκδηλώσεις όπως μια έκθεση χειροτεχνίας. Άλλη μια ομάδα που λειτουργεί και συμμετέχουν αποκλειστικά γυναίκες είναι η ομάδα αλληλοβοήθειας.

9. Συνέντευξη από την κ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ ΠΕΡΑΓΙΑ Υπεύθυνη σε θέματα Κοινωνικής

Πολιτικής του Δήμου Νεάπολης

10. Το ίδιο

11. Το ίδιο

Κατά την περίοδο 1970-1971, η ετήσια αύξηση της παραγωγής

ήταν 15,000,000 φθ. το χρόνο. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση της

παραγωγής των κτηνικών προϊόντων, ενώ η παραγωγή των φυτικών

προϊόντων αυξήθηκε κατά 10,000,000 φθ. το χρόνο.

Η αύξηση της παραγωγής οφείλεται στην αύξηση της καλλιέργειας των

κτηνικών προϊόντων, ενώ η παραγωγή των φυτικών προϊόντων αυξήθηκε

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Πέρα στα πλαίσια αυτής της εργασίας έγινε μια προσπάθεια να ερευνηθούν οι δυνατότητες -θεσμικές και οικονομικές- που έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής, μέσω από την μελέτη παραδειγμάτων Ελληνικών Δήμων.

Η έρευνα οδήγησε σε ορισμένα συμπεράσματα. Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο, δίνεται μια νέα προή στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμίδας. Πιολεότερα, όπως αναφέρθηκε με το Π.Δ 323/89 οι αρμοδιότητες διακρίνονταν σε αποκλειστικές και συντρέχουσες, περιορίζοντας έτσι τις δυνατότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμίδας στην εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής, μια και αυτή η αρμοδιότητα ήταν αποκλειστική του Κράτους και συντρέχοντως μόνο με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σήμερα, όμως με τον πρόσφατο Ν. 2218/1994, οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενοποιούνται και είναι πλέον όλες αποκλειστικές.

Παράλληλα έχει τεθεί πλέον και σ' εφαρμογή ο Β' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης που μέχρι σήμερα προβλέπονταν από σχετικούς νόμους, οι οποίοι όμως δεν είχαν τεθεί ποτέ σε εφαρμογή. Η διεξαγωγή των τοπικών υποθέσεων και επομένως κι ο τομέας Κοινωνικής Πολιτικής, θεσμικά ανήκουν στην δικαιοδοσία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επομένως η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τη νομική δυνατότητα να θέσει σε εφαρμογή προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής, δυστυχώς όμως δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να προβεί σε τέτοιες ενέργειες, περιορίζοντας αυτές σε σημαντικό βαθμό. Σ' αυτό το συμπέρασμα οδηγούμαστε μέσω από τη μελέτη των προηγμένων παλαιών ετών, των Δήμων Σερρών, Κολαμοριός, Νεάπολης και Αμπελοκήπων.

Η κρατική επιχορήγηση που διατίθεται μέσω από τους Κεντρικούς Αυτεπεί Πόρους είναι πολύ μικρή σε σχέση με τις αρμοδιότητες που έχουν μεταφερθεί στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι Υπηρεσίες και οι ανάγκες αυτών, στις οποίες πρέπει ν' ανταπεξέλθουν οι Δήμοι είναι πολύ

die noch zu klären ist die Korruption
abgeleiteten Korruptionen (Korruptionen) und die Korruptionen
an dieser Stelle sind die Korruptionen, die die Korruptionen

Π Η Γ Ε Σ

Α) Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) ΑΜΙΤΣΗ ΓΑΒΡΙΗΛ : " Τοπική Κοινωνία και Κοινωνική Πολιτική : Το πλαίσιο της Αμφίδρομης Ενεργοποίησης " στο Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική.Επιμέλεια Π.Γετίμη-Δ.Γράβαρης.Εκδόσεις Θεμέλιο 1993, σελ.579-580, 582-583
- 2) ΒΑΡΔΑΚΟΥΛΑΣ Γ: Κοινωνική Πολιτική , Παπαζήσης, Αθήνα 1980
- 3) ΓΕΤΙΜΗΣ Π. -ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ Κ.: Ρυθμίσεις Τοπικών Προβλημάτων, Ίδρυμα Παισ-
γωγικών Μελετών, Αθήνα 1989
- 4) ΓΕΩΡΓΑΝΤΗΣ Η.: "Θεραπευτικές προσεγγίσεις για το τοπικό κράτος", περ.
ΤΟΠΟΣ 2/1991
- 5) ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Γ.: " Ο ν.2218/94 και οι νέες ρυθμίσεις για την α' βόθμια
Αυτοδιοίκηση " στο ΤΟΠΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ-Όμιλητή Επιθεώρηση τ.3/1994,
σελ.49-56
- 6) ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ : Δεύκωμα 1992-1993,
- 7) ΔΗΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ : Γραφείο Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής: Η Τοπι-
κή Αυτοδιοίκηση και τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- 8) ΔΗΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ : Δεύκωμα Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών 1993.
Εκδοση.Επιμέλεια: Κρήστος Α.Πάτρας
- 9) ΔΙΑΝΑ ΑΝΝΑ : " Υγεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση : Η Γαλλική Εμπειρία " στο
Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης.Μηνιαίο έκδοση της ΚΕΔΚΕ,
τεύχος 67 1994, σελ.29-47
- 10) ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΤΟΥΣ 1994 ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
- 11) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ :Ενημερωτικό δελτίο Κοινοτικών Πρωτοβουλιών -
Ανθρώπινο Δυναμικό : Πρωτοβουλία: HORIZON
- 12) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ :Ενημερωτικό δελτίο Κοινοτικών Πρωτοβουλιών -
Ανθρώπινο Δυναμικό : Πρωτοβουλία: NOW
- 13) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ :Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική.Επιλογές από την Ένωση
(Πρόσθετο Βιβλίο) , Δουξεδούργο 1993

- 14) Θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Άρθρα και μελέτες των Δημάρχων.
Εκδόσεις ΑΦΩΝ Τολιόη. Αθήνα 1982
- 15) Κοινωνισμός Εσωτερικής Ήλιουργίας των Κ.Α.Π. Η Α, Β, Γ, Δ Δημοτικών
Ολομερισμάτων Θεσ/νίκης 1988
- 16) Νομοδοσία Δημάρχου Κολαμαριάς έτους 1990-1991
- 17) Νομοδοσία Δημάρχου Νεόπολης έτους 1993
- 18) Νομοδοσία Δημάρχου Σερρών έτους 1993
- 19) ΠΟΥΦΗ Α. - ΜΙΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ Ι. : Έρευνα και μελέτη για τον Όμο Νεόπολης
1992
- 20) ΜΑΛΟΥΤΑΣ Θ. - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ο. : Προβλήματα ανάπτυξης του Κράτους Πρόνοιας
στην Ελλάδα, Έξαντας, Αθήνα 1988
- 21) ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο. : Κράτος Πρόνοιας β' εκδ., Gutenberg, Αθήνα 1992
- 22) ΤΑΤΣΟΣ ΝΙΚΟΣ : "Κριτήρια Κατανομής τν Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων προς
την Τοπική Αυτοδιοίκηση ". ΤΟΠΟΣ (Επιθεώρηση αστικών και περιφερεια-
κών μελετών), Τ.2/1991. σελ.133-137

Β) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- 1) Προεδρικό Διάταγμα 323: Κώδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο
"Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας" τν ισχυουσών διατάξεων του δημοσι-
κού και κοινοτικού κώδικα, όπε τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.
ΦΕΚ Α' 146/1.6.1989, άρθρα 25,26,200,232,233,244
- 2) ΦΕΚ Α' 92/14.7.1986, άρθρα 19

Γ) ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- 1) Συνέντευξη από την κ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΔΑ Αντιδήμαρχο Αμπελοκήπων
- 2) Συνέντευξη από την κ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ ΠΕΛΑΓΙΑ Υπεύθυνη σε θέματα Κοινωνικής
Πολιτικής του Όμου Νεόπολης
- 3) Συνέντευξη από την κ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Προισταμένη τμήματος εκπαίδευσης του
Όμου Θεσ/νίκης

- 4) Συνέντευξη από τον κ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΙΑΝΙΔΗ ΓΙΩΡΓΟ Υπεύθυνο Νοσητήριου του Ομίλου Θεσ/νίκης
- 5) Συνέντευξη από την κ. ΤΣΙΦΚΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Προετοιμασμένη των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής του Ομίλου Θεσ/νίκης